

URTX

DECLARACIONS AL VOLTANT DEL ROBATORI SACRÍLEG
PERPETRAT AL CONVENT CARMELITA DE TÀRREGA
EL DIA 13 DE DESEMBRE DE 1728

Josep Xavier Muntané Santiveri

DECLARACIONS AL VOLTANT DEL ROBATORI SACRÍLEG PERPETRAT AL CONVENT CARMELITA DE TÀRREGA EL DIA 13 DE DESEMBRE DE 1728

Abstract

El artículo transcribe y estudia las declaraciones juradas que a principios de 1729 unos religiosos del convento de la Virgen del Carmen de Tàrrega, junto con otros habitantes de la villa, realizaron con la finalidad de arrojar luz sobre los hechos que sucedieron a mediados de diciembre de 1728 en la celda prioral de dicho convento y que, de modo genérico, el documento califica de *robatorio sacrílego*.

This article transcribes and studies sworn statements dating from the start of 1729 made by religious people from the convent of the Virgin of Carme in Tàrrega, together with other inhabitants of the town. It finally sheds light on events, that occurred in the middle of December 1728 in the Priory of the convent, which are designated in a generic manner as a sacrilegious robbery.

Paraules clau

Carmelites, Tàrrega, convent, robatori, 1728, declaració, Jover.

A l'Arxiu Històric de Lleida¹ es conserva una col·lecció interessantíssima de documents no homogenis, adquirida l'any 1953 al llibreter barceloní Josep Porté, entre els quals es compten diversos llibres i lligalls pertanyents a la nissaga Jover de Tàrraga, generats per l'activitat legal, sovint notarial, que els diversos membres d'aquesta família van dur a terme a la vila i fora d'ella. Una part d'aquest fons documental recull alguns dels processos penals en què els Jover van intervenir des d'un punt de vista jurídic. En un d'aquests, del mes de gener de 1729, hi llegim les declaracions que Ramon Jover i Nadal (1703-1739) va transcriure al voltant dels fets ocorreguts el 13 de desembre de 1728 al convent del Carme de Tàrraga. Precisament d'aquest convent targarí no han romàs gaires notícies, i en relació amb les poques de què disposem, aquest document representa una alenada d'aire fresc: en ell se sent parlar els religiosos en primera persona i, a través de les seves paraules, veiem com es materialitzen davant nostre algunes de les estances del convent, juntament amb les rutines relacionades amb aquests espais dels qui aleshores hi vivien i que aquells fets van alterar del tot mentre van durar. Des d'aquest punt de vista, doncs, el document que presentem aquí ens permet gaudir al llarg de la seva lectura del que va passar entre les deu i les onze del matí d'aquell 13 de desembre al convent carmelita, fent que revisquin davant nostre llocs i persones, sentiments i paraules

que normalment no formen part de la història que s'escriu. Segons com es miri, es pot ben dir que sense crim ni investigació judicial aquesta hora també se l'haguessin empassada el temps i l'oblit.²

Des d'un altre punt de vista, aquest document compta també amb un altre motiu d'interès. I és que si, com afirma Josep Maria Planes, no va ser fins al final del 1728 que Ramon Jover va iniciar la seva activitat notarial a la vila de Tàrraga, una activitat que havia anat precedida per la d'escrivent (des del 1723 fins al 1728), en aquest cas el més segur és que tinguem al davant un dels primers documents en què aquest membre de la nissaga Jover ja no només va exercir d'escrivà, sinó que també s'hi presenta com a notari públic, tal com es pot llegir al final del text: «Raymundo Jover et Nadal auctoritatibus apostolica atque regia notario publico jam dicta villa scriba in his assumpto». D'altra banda, tal com s'indicarà més endavant, el torn de declaracions va començar el 3 de gener de 1729, el 5 de gener es va interrompre i no es va reprendre fins al dia 10 d'aquell mateix mes. La raó? Possiblement no sigui altra que el casament que el dia 6 de gener es va celebrar entre el nostre jove notari (llavors tenia vint-i-cinc anys complerts) i Magina Terés, filla d'un altre notari de la vila que també apareixerà en el nostre document, Ramon Terés, al despatx del qual sembla que Ramon Jover havia treballat fins a aquelles dates.³

¹ Agraïeix a Lluïsa Terés, de l'Arxiu Històric de Lleida (AHL), l'amabilitat d'indicar-me que l'AHL custodia aquesta col·lecció de documents relacionats amb la nissaga Jover de Tàrraga, i a Lindsey Tilling, la traducció a l'anglès del resum que encapçala aquest article.

² Forcadell (1961, p. 35) lamenta els pocs documents que han quedat d'aquest convent, encara que hem d'admetre que una recerca documental completa sobre aquest cenobi targarí tampoc ha estat duta a terme.

³ Trobareu tota la informació necessària sobre el notari Ramon Jover i Nadal i també sobre les generacions que el precediren, vinculades com ell al món jurídic, a l'excel·lent estudi de Planes (1997, p. 171-241, esp. p. 176-177). D'altra banda, alguns dels personatges mencionats al nostre document no només reapareixen al llibre de Josep Maria Planes suara esmentat, sinó que també els retrobem a Segarra (1987) i Planes (1994), encara que ni una sola d'aquestes referències està relacionada amb el cas que ens ocupa en aquest article.

En aquest article he transcrit íntegrament totes les declaracions que apareixen al plec manuscrit de vint-i-dos folis que es conserva a l'AHL. Un total de catorze persones (quatre religiosos i deu laics) van ser convocades a respondre sota jurament les preguntes que els eren fetes davant dels membres de la Cúria, formada pel prevere i degà Jaume Joan Ubach (i, en absència seva, el rector de Tàrraga, Josep Plens), el doctor en dret Joan Ignasi Çanou i Riu i el notari Ramon Jover i Nadal, que va exercir d'escrivà. El to formal, neutre i distant que caracteritza la llengua escrita d'un document de les característiques del nostre aspira a recrear de la manera més fidel i exacta possible els fets ocorreguts. Ara bé, aquesta pretensió, que havia de fer fora qualsevol ombra de dubte i de confusió, ha acabat farcint les intervencions dels testimonis amb una quantitat tan gran d'aclariments i precisions que, tot i no ser, suposo, estranyes a l'ull del qui llavors les havia de llegir, avui dia provoquen un efecte contrari en el lector modern. La recerca de la veritat ha revestit el cos del relat original dels testimonis amb una vestimenta jurídica tan refistolada que, a la fi, el text ha esdevingut lent i feixuc, molt distant de la llengua oral de la qual pretenia ser una transcripció fidel. Ara bé, també és cert que si

a mesura que anem llegint som prou hàbils com per anar despullant el text d'aquesta sintaxi legal tan barroca i centrar-nos només en el fil argumental de cada relat i en les diverses citacions directes que, de tant en tant, hi han estat encastades, podrem experimentar encara la frescor de la llengua que parlaven aquests targarins del primer terç del segle XVIII. Un català que ja ha començat a incorporar alguns castellanismes, però que encara es manté prou fort i vigorós com per aparèixer en un àmbit, el de la justícia, del qual al cap de pocs anys es faria plenament efectiva l'exclusió que ja havia estat resolta pels vencedors de la Guerra de Successió.⁴

L'ordre de les declaracions, tal com consta al plec manuscrit, és el que s'indica al requadre que segueix. Es tracta d'un ordre de caire cronològic que prioritza la proximitat dels testimonis al moment i al lloc dels fets.

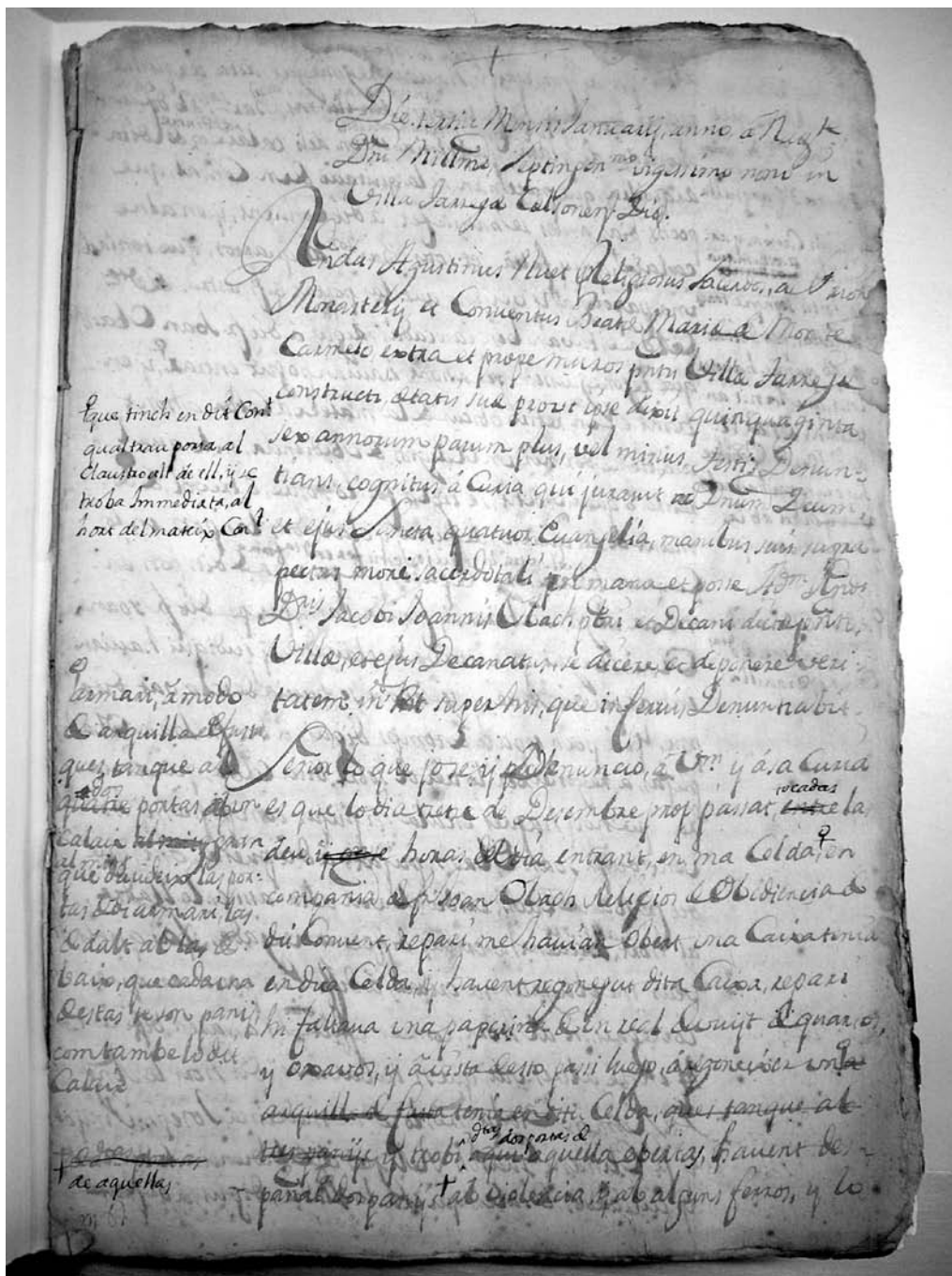
Reconstrucció dels fets

Si tenim en compte les diverses informacions aportades per cadascun dels testimonis cridats a declarar (que, encara que no coincideixen del tot, el cert és que es complementen entre ells),⁵ podrem omplir les

Folis	Nom i cognom	Edat	Ofici, càrrec	Data declaració (dia/mes/any)
Fol. 1r-3v	Agustí Nuet	56	Religiós, sacerdot i prior	03/01/1729
fol. 4r-6v	Joan Obach	24	Religiós d'obediència, escolà	04/01/1729
fol. 6v-8v	Climent Guasch	47	Religiós d'obediència, cuiner	04/01/1729
fol. 8v-10v	Mateu Subielós	50	Religiós, sacerdot, organista	05/01/1729
fol. 10v-12v	Llorenç Puig	35	Hortolà	05/01/1729
fol. 12v-14r	Ramon Carrenyo	24	espardenyer	10/01/1729
fol. 14r-14v	Josep Fàbrega	37	pagès	11/01/1729
fol. 14v-17r	Josep Pinyol	25	doctor en medicina	11/01/1729
fol. 17r-18v	Salvador Escrivà	33	pagès	11/01/1729
fol. 18v-19v	Pere Alodés	35	agutzil	13/01/1729
fol. 20r-20v			procurador fiscal	
fol. 21r-22v	Josep Llorenç	50	fuster	19/06/1729
fol. 21r-22v	Onofre Vilaplana	40	fuster	19/06/1729
fol. 21r-22v	Pere Minguell	40	manyà	19/06/1729
fol. 21r-22v	Joan Fuster	25	Manyà	19/06/1729

⁴ De fet, dins del mateix Fons Jover es troben recollits altres processos criminals, no gaire posteriors al nostre, en què el català hi és totalment absent.

⁵ No perquè donin versions diferents o oposades dels fets ocorreguts, sinó perquè els seus relats estan òbviament condicionats pel lloc on eren i pel moment precís del decurs en què es trobaven els fets quan aquests van irrompre en les seves vides.

Primera pàgina del
plec manuscrit de
Ramon Maria de
Jover, de 1729 sobre
el robatori del
convent del Carme de
desembre de 1728.
Document de l'AHL.
Fotografia de Josep
Muntané.

llacunes que es troben en els diversos relats individuals i fer-nos una idea al més completa i acurada possible del que va passar aquell 13 de desembre de 1728. Segons sembla, les coses van anar de la manera següent: entre les nou i les deu del matí, en Josep Balcells, un pagès pobre de Tàrraga que havia treballat a l'hort del convent del Carme, per la qual cosa tots el coneixien amb el sobrenom de «frare», i que recentment havia estat acomiadat pel prior del convent, fra Agustí Nuet, per sospites de robatori, va entrar a la cel·la prioral, situada al claustre alt del convent, bo i aixecant amb l'ajuda d'un escarpre una de les posts del sostre d'una de les dependències d'aquesta

cel·la. Amb el mateix escarpre va forçar els panys d'una arquilla i una caixa i en va robar quatre paperines amb diners.

Una vegada comès el furt, possiblement quan ja abandonava la cel·la, un soroll el va alertar de la proximitat d'algú i no li va permetre fugir per l'hort. Només va tenir temps d'amagar les paperines amb diners entre unes fustes que hi havia al sostre, de deixar ocult l'escarpre i la clau d'una de les caixes en una esquerra i un regall del mur i d'arraulir-se ell mateix darrere d'una tàpia.

El soroll era el que feien el prior i fra Joan Obach en apropar-se a la cel·la prioral per

Paret lateral nord i posterior del convent del Carme des del carrer de Comabruna.

A la part posterior hi hauria l'hort del convent. Al fons de la imatge es veu el pati o plaça del Carme.

Fotografia:
Oriol Saula, MCUT.

agafar la roba blanca amb què s'havia de parar la taula. Un cop dins, però, el prior va notar, en ficar la clau al pany d'una caixa, que aquesta havia estat oberta a la força i que el mateix havia passat amb les portes i el calaix de l'arquilla. Una caixa i una arquilla que la nit abans ell havia tancat amb les seves claus respectives. Per això va dir a fra Joan Obach que l'havien tornat a robar. A la qual cosa va respondre fra Joan Obach que com podia haver estat possible, si tot el matí ell havia tingut la clau de la cel·la i les portes i finestres estaven ben tancades.

Van començar a reconèixer les dependències de la cel·la a fi de descobrir per on havia pogut entrar el lladre i van notar que per una de les posts del sostre d'un quarto petit on solia dormir un religiós d'obediència, fra Climent Guasch, s'hi escolava una mica de llum. El prior va manar a fra Joan Obach que la tantegés i aquest, pujat dalt del llit on solia dormir aquell religiós, va comprovar que aquella post havia estat desclavada.

Afligit, el prior va donar a fra Joan Obach la roba blanca que havien anat a cercar i els dos van sortir de la cel·la. Fra Mateu Subielós, que es trobava al claustre de dalt, els va veure i, en adonar-se que el prior plorava, li va preguntar què li passava; en sentir la seva resposta, que l'havien robat per cinquena vegada, va invocar el favor de la Mare de Déu per descobrir el lladre. Després, va continuar el seu camí cap al cor de l'església a fi de cantar l'ofici. Mentrestant, fra Joan Obach va baixar la roba blanca al refectori i, en entrar a la cuina, va explicar el que havia passat a fra

Climent Guasch, que hi feinejava, i a Ramon Viala i Llorenç Puig, que li feien companyia. Llorenç Puig, que de totes maneres havia de pujar al claustre de dalt per anar al cor de l'església, s'hi va adreçar només de sentir la mala notícia i, en arribar-hi, va veure el prior que passejava plorant pel claustre i s'hi va apropar per consolar-lo. Després, va anar cap al cor de l'església a manjar l'orgue. El prior no va tardar a seguir-lo.

Mentre el prior i fra Mateu Subielós cantaven l'introït des del cor, aquest darrer fent girar un rotllo de campanes, el prior li va demanar que el deixés sortir i des de la porta del cor va cridar a fra Joan Obach perquè pugés i mirés a sobre de la teulada del quarto petit de la cel·la prioral. Fra Joan Obach s'hi va enfil·lar amb l'ajut d'un tamboret, ja que no hi havia escala, i un cop a dalt, va distingir un home que, en veure's descobert, va saltar cap al terrat de la cel·la prioral. Tement fra Obach que des d'aquell terrat fugís per l'hort, va cridar ben fort que el lladre anava cap a l'hort.

Fra Mateu Subielós, que tocava l'orgue, va sentir els crits de fra Joan Obach i també els van sentir, des de la cuina, fra Climent Guasch, Ramon Viala i el metge Josep Pinyol, el qual, arribat de poc, havia estat posat al corrent del furt per fra Climent Guasch, i per això els tres es van encaminar cap a l'hort. En arribar-hi van veure el prior abocat a la paret del claustre de dalt que donava a l'hort, guaitant per si sortia el lladre. El prior els va demanar que es quedessin allí per tallar la fugida al lladre.

Escut del Carme de 1610 situat en un angle de la paret posterior de l'edifici del convent amb la paret nord, limítrof amb l'actual carrer de Comabruna.

Mentrestant, fra Joan Obach havia pujat a la tàpia des d'on havia vist que el lladre havia saltat, va descobrir que aquest no havia fugit, sinó que es trobava arraulit en un racó de la teulada del terrat de la cel·la prioral, i va ser llavors que el va reconèixer: es tractava de Josep Balcells. El lladre li va suplicar que no el delatés, però fra Joan Obach li va manar que tornés. El lladre va refer els seus passos i, quan ja tornava a ser sobre la teulada del quarto petit de la cel·la prioral, a ell i a fra Joan Obach els va arribar la veu del prior que demanava qui era el lladre. Fra Joan Obach li va respondre dient que es tractava de Josep Balcells. Llavors el prior va avisar als qui estaven vigilant a l'hort, dient-los que se'n tornessin, perquè el lladre ja havia estat trobat. Fra Climent Guasch li va preguntar de qui es tractava i el prior li va respondre que de Josep Balcells i que podia tornar a la cuina.

A continuació, el prior va demanar a fra Joan Obach que fes baixar el lladre al claustre, però aquest li va suggerir que fes venir gent perquè no se'ls escapés. Llavors el prior va entrar al cor de l'església, on fra Mateu Subielós encara tocava l'orgue ajudat de Llorenç Puig, que manxava, i des de la porta va cridar a Mateu Vall, que es trobava en una de les tribunes de l'església oint l'ofici, i a Llorenç Puig perquè sortissin al claustre. No foren els únics a fer-ho. Mentre aquests sortien, el prior va demanar a fra Climent Guasch, que ja devia ser a la cuina, que fes pujar gent al claustre de dalt. Fra Climent Guasch es va dirigir a la sagristia i des d'allí va alertar els qui eren a l'església. Uns

quants van sortir per la porta de la sagristia, i Josep Fàbrega, juntament amb d'altres, ho van fer per la porta que donava al claustre de baix. Després, fra Climent Guasch va tornar a la cuina. Ramon Carrenyo, que s'estava al cor i va escoltar la petició d'auxili del prior i després va presenciar l'aldarull que es va produir a l'església, també va sortir. I així mateix ho va fer finalment fra Subielós.

Tots ells es van aplegar davant de la porta del cor i van veure, drets al sostre de la cel·la prioral, a Josep Balcells i a fra Joan Obach, i van poder escoltar el diàleg que hi va haver entre el prior i Josep Balcells. Després, mentre fra Mateu Subielós baixava a la sagristia a desar els ornaments, Llorenç Puig va dir a Josep Balcells que li duria una escala, però Josep Balcells li va replicar que no en necessitava cap. I llavors va baixar al claustre amb l'ajuda d'una corda que havia enganxat a una pedra que sortia del mur. Fra Joan Obach va preferir baixar pel mateix lloc per on havia pujat. Un cop Josep Balcells va ser a baix, Mateu Vall es va afanyar a agafar-lo per la trinxa de les calces. Després, Llorenç Puig va sortir del convent en direcció a la vila, possiblement amb la idea d'avisar les autoritats.

El metge Josep Pinyol, que ho havia presenciat tot des del claustre inferior, va decidir pujar cap al de dalt. En arribar-hi, va trobar el prior que baixava i li deia, amb veu llastimosa, que el lladre era el «frare». Després, el prior va anar fins a la cuina per demanar a fra Climent Guasch una corda per lligar el lladre. Fra Climent Guasch va sortir a l'acte i

Fotografia del claustre l'any 1898.

En la imatge s'aprecien les finestres de la cel·la prioral, citada també en el document de Ramon Maria de Jover. Fotografia extreta del llibre d'Agustí Forcadell.

Interior de l'església del Carme. Abans de l'any 1936.

Al cor de l'església transcorren part del fets citats en el document del robatori. Fotografia extreta del llibre d'Agustí Forcadell.

es va dirigir cap a la cel·la de fra Joan Vilafranca per agafar la corda de xurriaques que aquell hi guardava. Mentrestant, el prior va pujar de nou al claustre de dalt i amb Josep Pinyol, que l'havia estat esperant a l'escala, va tornar cap a l'entrada del cor. A mesura que s'hi atansaven, Josep Pinyol va veure que Josep Balcells agafava unes teranyines de la paret del claustre i se les posava a sobre d'una ferida en un canell. En arribar

davant seu, el prior va adreçar per segona vegada la paraula a Josep Balcells.

Al cap d'uns instants va arribar fra Climent Guasch amb la corda de xurriaques i va començar a lligar-li les mans, però el religiós d'obediència es va torbar i Mateu Vall es va oferir per acabar la feina. Un cop lligat amb la corda de xurriaques, fra Climent Guasch el va lligar també amb la corda que Josep Balcells havia dut. Amb el lladre ben lligat, Mateu Vall i Llorenç Puig van explicar al metge Josep Pinyol com aquell s'ho havia manegat per baixar des de la teulada fins al claustre. Poc després se'ls va ajuntar fra Mateu Subielós, que havia tornat de la sagristia. I també Josep Escrivà, que s'havia assabentat del robatori quan sortia pel portal del Carme.

Mentre la notícia del robatori es difonia per la vila i arribava a l'oïda de les autoritats, el prior ensenyava a Josep Pinyol el lloc on s'havia comès el furt: els mobles fets malbé i el lloc per on havia entrat el lladre. Encara s'ho estaven mirant que va arribar el tinent de corregidor, Francesc Anton Copons, acompanyat de gent armada, el notari Ramon Terés i l'agutzil Pere Alodés. Van decidir que Salvador Escrivà i Joan Àngel López farien de testimonis i van examinar la cel·la prioral. Els acompanyava un manyà, Joan Fuster, que els va explicar la manera com s'havien despanyat els mobles.

A continuació, el notari va demanar una escala per reconèixer el sostre de la cel·la prio-

**Vista actual del
claustre del convent
del Carme.**
Fotografia:
Oriol Saula, MCUT.

ral. Hi van pujar el tinent de corregidor, el notari, l'agutzil, els dos testimonis i fra Joan Obach. Un cop a dalt, Salvador Escrivà va alçar unes fustes i, mentre ell i Joan Àngel López miraven a sota, va sentir com aquest exclamava que hi havia els diners. Tots es van apropar i van veure que al final d'una de les fustes hi havia unes paperines amagades. Les van posar a la cofa del capell de l'agutzil i, després de reconèixer el tros de teulada que els faltava, van baixar al claustre. Quan el prior va veure les paperines, va dir que eren les que li havien pres. A continuació, van entrar a la cel·la prioral i, en una taula que hi havia al terrat, el notari va comptar davant de tots ells els diners de les paperines. El prior va afirmar que aquells eren els diners que havien estat robats de la seva cel·la.

Els diners robats i recuperats el mateix dia, el dissabte 13 de desembre, provenien en part de la quitació d'un censal que pocs dies abans Ramon Morros, pagès de Tàrraga, havia entregat al prior. Segons el procurador fiscal, aquests diners estaven destinats al manteniment de la comunitat religiosa del convent del Carme. La seva quantia apareix indicada al nostre document de dues maneres diferents. En una, el prior del convent i el procurador fiscal expressen les quantitats

de manera general, encara que lleument divergent entre ells: segons el prior, el lladre va robar un total de 8 lliures i 2 sous de l'arquella i 7 sous de la caixa; en canvi, segons el procurador fiscal, la quantitat robada va ser de 8 lliures, 7 sous i 2 diners de l'arquella i 1 real de vuit de la caixa. En l'altra, un dels testimonis, Salvador Escrivà, i l'agutzil, que van presenciar com el notari comptava davant seu les quantitats contingudes a les paperines, indiquen la quantitat robada en funció del tipus de moneda: segons ells, el lladre va robar 20 reials d'ardit, 1 real de vuit, 32 quartos, 32 divuitens, 10 reials de plata castellans i 6 vint-i-uns diners de moneda rodona.⁶

Altres furts

En les seves declaracions, el prior fra Agustí Nuet, fra Joan Obach, fra Climent Guasch i el metge Josep Pinyol denunciaven també altres furts que havien estat comesos amb anterioritat al convent i pels quals el prior no només va prendre la decisió d'acomiar el pagès Josep Balcells, que fins llavors havia treballat d'hortolà al convent, sinó que també va anar a trobar la seva família, concretament el seu germà Salvador Balcells, perquè el fes entrar en raó i el convencés perquè tornés els diners robats.

⁶ Un expert en numismàtica del segle XVIII podria comprovar a quina de les dues quantitats, si a la del prior o a la del procurador fiscal, s'adequa la suma de les diverses monedes indicades pel testimoni i l'agutzil. Deixo la resolució d'aquest plasent dilema al lector que estigui avesat a qüestions d'aquest tipus.

Vet aquí l'elenc d'aquests altres robatoris:

1) 25 de novembre de 1727: falten entre 60 i 70 lliures barceloneses de l'arquilla.

2) Diumenge de Rams del 1728: falten entre 60 i 70 lliures barceloneses de l'arquilla.

3) Octava de Corpus del 1728: falten més de 50 lliures barceloneses de l'arquilla i 21 lliures barceloneses d'una caixa de la cel·la prioral.

4) 5 d'agost de 1728: falten més de 50 lliures barceloneses de l'arquilla i 20 reials d'ardit d'una caixa de fra Climent Guasch.

Segons fra Joan Obach i el metge Josep Pinyol, el total robat de la cel·la prioral (sense comptar els 20 reials d'ardit de fra Climent Guasch) passava dels 200 reials de vuit.

La major part d'aquests robatoris va ser perpetrada en dies de celebracions litúrgiques importants o en dies propers a aquestes,⁷ quan l'afluència de gent que acudia a l'església del Carme era més gran i s'incrementava, consegüentment, el nombre dels ajuts i dels donatius oferts a la comunitat religiosa.⁸ D'altra banda, aquesta major afluència de fidels, vinguts tant de la vila com de les poblacions veïnes, segur que era vista pel lladre com el mitjà idoni per ocultar-se i passar desapercbut.

Informació addicional sobre aspectes diversos de la comunitat carmelita de 1728

Una lectura del document que vagi més enllà de l'assumpte que s'hi tracta descobrirà que aquestes mateixes declaracions contenen una sèrie de dades ben interessants de cara a conèixer alguns aspectes de la comunitat de religiosos carmelites que hi havia a Tàrraga a la darrereria de la segona dècada del segle XVIII.

1) La comunitat religiosa. El prior era el religiós i sacerdot fra Ramon Nuet. Dels membres de la comunitat de qui s'esmenta l'edat, ell és el més gran, amb 56 anys. Possiblement era també el més veterà, ja que és l'únic de qui es diu explícitament que feia molt de temps que residia en aquest convent de Tàrraga. Hi havia altres religiosos sacerdots: un era fra Mateu Subielós, de 50 anys, que feia d'organista, i l'altre, fra Joan Vilafranca. Tot indica que aquest darrer no es trobava aquell matí al convent, perquè en cap moment es fa present a l'escena que hem explicat més amunt, o era molt gran o potser estava malalt i no es podia moure de la cel·la. S'esmenta un altre prevere, un tal Ramon Viala, que en el moment dels fets era a la cuina del convent, encara que per la manera com els testimonis s'hi refereixen, el més segur és que no pertanyés a la comunitat carmelita. Sí que n'eren membres, en canvi, els religiosos d'obediència següents: fra Climent Guasch, cuiner, de 47 anys, i fra Joan Obach, escolà, de 24 anys.

Sembla, doncs, que la comunitat estava formada com a mínim per tres religiosos sacerdots i dos religiosos d'obediència. Que no era gaire gran ho confirmaria el fet que per tenir cura de l'hort temps enrere havien contractat els serveis del qui en aquest afer serà acusat de lladre, el pagès targarí Josep Balcells.⁹ L'edat dels religiosos ronda majorment la cinquantena, encara que un d'ells és força jove, amb 24 anys. Pel que es dedueix del relat, es veu clara la diferència de funcions dels religiosos dins de la comunitat: el pes de l'ofici diví que té lloc a l'església del convent recau en els sacerdots (el prior i fra Mateu Subielós en tenen cura des del cor), mentre que de la cuina i el refector se n'encarreguen els dos religiosos d'obediència. Un d'aquests religiosos, fra Joan Obach, és també l'escolà, encara que a l'hora de desar els ornaments a la sagristia veiem que qui ho fa és el sacerdot fra Mateu Subielós, el mateix que fa girar el rotlló de campanes i toca l'orgue de l'església.

⁷ Dos d'aquests robatoris tenen com a teló de fons la celebració de grans solemnitats: la pasqua i el Corpus. No seria gens estrany que el dimarts 5 d'agost, al convent targarí, ja s'estigués preparant la celebració que dos dies després, el 7 d'agost, recordava la figura de sant Albert de Tràpani, religiós de l'orde carmelita, ja que en temps antics aquesta festa va arribar a ser molt popular. La data del robatori del nostre document, el dissabte 13 de desembre, adquireix una major significació si tenim en compte que a l'església del convent del Carme s'hi custodiaven una relíquia i una imatge de santa Llúcia que eren molt venerades tant a la vila de Tàrraga com als seus voltants (vegeu Forcadell, 1961, p. 41, 49 i 50). El robatori del dimarts 25 de novembre seria l'excepció.

⁸ Segons s'afirma a l'enquesta del 1747, bona part dels convents de la vila vivien gràcies a les misses que els encomanaven els fidels i a les ajudes que caritativament aquells els donaven (vegeu Planes, 1994, p. 119-120).

⁹ Quant a la reduïda mida de la comunitat carmelita, vegeu Forcadell (1961, p. 43). D'altra banda, aquest nombre migrat de religiosos no va ser exclusiu del convent del Carme, sinó que es va reproduir en tots els convents targarins al llarg del segle XVIII (vegeu Planes, 1994, p. 119).

És sorprenent la presència de seglars dins del convent. En efecte, a la cuina sabem que, a més de fra Climent Guasch, hi havia Llorenç Puig, hortolà; Josep Pinyol, metge, i un prevere, Ramon Viala, que no era carmelita. Al cor de l'església hi tornava a ser Llorenç Puig, manxant l'orgue, i també Ramon Carrenyo, espardenyer, i en una de les tribunes, un pagès de Barcelona, Mateu Vall. Veiem com alguns dels qui declaren entren al convent i s'hi mouen per dins amb tota llibertat, com si no fos aquesta la primera vegada, com si ja d'abans en coneguessin els topants. Fixem-nos que, de manera explícita, no es fa mai referència a cap presència femenina, no només dins de l'espai conventual, la qual cosa seria certament desconcertant, sinó tampoc a l'església.

2) El convent per dins. El convent tenia i encara té un claustre doble i, per la informació que ens proporcionen les dates d'acabament inscrites a l'arc central de cadascuna de les seves ales, sabem que una meitat del claustre va ser acabada durant les dues primeres dècades del segle XVII. Concretament l'ala que discorria al llarg de l'hort¹⁰ va ser acabada l'any 1622 i la de l'església, l'any 1624. L'altra meitat no va ser completada fins a un segle

després: l'ala que donava al pati que hi havia davant de l'església va ser acabada el 1717 i la que quedava ho va ser quatre anys després, el 1721. Ambdues després de la guerra. Les primeres ales construïdes eren també les menys exposades: l'una comptava amb la protecció de l'edifici de l'església i l'altra tenia l'hort vora seu. Si tenim en compte l'extrema inseguretat en què es trobava el convent, construït vora els murs de la vila però fora d'aquests, entenrem que els religiosos haguessin començat a edificar precisament aquelles parts més arcerades. A la vista d'això, sembla ben probable que s'hagi de situar en alguna d'aquestes dues ales aquelles dependències la ubicació de les quals el nostre document no especifica del tot.

Els elements que el nostre document situa a la banda del claustre que tocava a l'església estan fortament marcats per aquesta circumstància. En efecte, al claustre inferior s'hi trobava la porta que comunicava directament amb la nau de l'església i, al final d'aquesta, la sagristia. En aquesta mateixa banda, però al claustre superior, hi havia l'accés al cor de l'església. No gaire lluny d'aquest hi havia la porta de la cel·la prioral, construïda segurament aprofitant l'espai de

Detall de la verge, d'estil gòtic primerenc, que presideix en l'actualitat el claustre del Carme.

A la vora, en l'inici dels arcs, la data de 1622; moment de construcció d'aquesta ala del claustre.

Fotografia:
Oriol Saula, MCUT.

¹⁰ A Planes (1994, p. 157) s'esmenta que, entre les possessions del convent del Carme, al final del 1813, s'hi comptava un hort d'un jornal.

**Detall de l'ala nord
del claustre,
amb la data de 1624.**
Fotografia:
Oriol Saula, MCUT.

les voltes que s'obria entre la paret de l'església i els arcs del claustre. I, a continuació, seguia el terrat de la cel·la prioral, que mirava cap a l'hort i no tenia cap comunicació ni era visible des del claustre.¹¹

A la banda del claustre que començava a la sagristia i discorria a la vora de l'hort, s'hi trobava l'escala principal i, amb tota probabilitat, l'accés a l'hort. No queda clar si en aquesta banda hi havia alguna altra dependència, però si recordem que va ser la primera a ser completada (l'any 1622), no seria gens estrany que fos així. Sabem que la cuina, el refetor i també, com a mínim, una cel·la, la de fra Joan Vilafranca, eren al claustre inferior, però dels testimonis no queda clara la seva ubicació, encara que un d'ells diu que des de l'entrada de l'esmentada cel·la es veia la porta del cor, cosa que la situa o bé en aquesta banda del claustre o bé a la següent, paral·lela a l'ala de l'església. Per accedir a la part superior d'aquesta banda del claustre s'utilitzava l'escala principal. Sembla que la paret del claustre superior no arribava fins al sostre, ja que hom s'hi podia abocar per veure l'hort.

Ignorem si a les dues ales restants del claustre hi havia alguna altra dependència.

L'única cosa que diu un dels testimonis és que a l'ala del claustre superior que donava al pati del davant del convent, no gaire lluny de la porta del cor i de la porta de la cel·la del prior, hi havia una finestra des de la qual es veia el pati i també, possiblement, el portal del Carme, una de les entrades a la vila emmurallada de Tàrraga.

La zona conventual descrita amb més detall és, per raons òbvies, la cel·la prioral: el lloc del delictes. Es tracta d'un espai dividit en diverses estances: des del claustre s'accedia a una sala que feia d'avantcambra de l'alcova que hi havia a continuació. Des de l'esmentada avantcambra, també es podia accedir a un quarto petit i obscur, potser sense finestra. Sabem que el sostre d'aquest quarto petit era fet de posts de fusta, clavades als cairats travessers. Una d'aquestes, la que el lladre va desclavar per poder accedir a la cel·la, mesurava deu pams de llarg i un pam i mig d'ample. A la banda de l'hort, la cel·la comptava amb un terrat tancat i cobert parcialment amb una teulada.

A l'alcova hi havia un llit (on dormia el prior, fra Agustí Nuet),¹² als peus del qual es trobava una caixa de fusta de pi. Dins d'aquesta caixa es guardava una talla de fusta

¹¹ Ens podem fer una idea de l'espai que ocupava la cel·la prioral gràcies a la fotografia antiga del claustre que reproduïm en aquest treball, ja que les finestres obertes a les parets construïdes entre les columnes dels arcs correspondrien a les de la cel·la prioral.

¹² Alguns testimonis parlen de la cel·la prioral i de la cel·la del prior com de dos espais contigus però diferenciats. Pot ser que amb el primer es volguessin referir al conjunt sencer d'aquestes estances, especialment al format per l'avantcambra i la cambra petita, i amb el segon, a l'alcova on el prior dormia.

El convent del Carme des del Pati o plaça del Carme, a mig camí cap al portal del Carme de la muralla de Tàrraga, actualment desaparegut.

Fotografia:
Oriol Saula, MCUT.

daurada de la Mare de Déu amb el Nen, guarnits amb corones d'argent, collarets de perles fines i una cadena d'or o argent sobredaurat d'on penjaven cinc anells amb pedres encastades. Aquesta imatge s'utilitzava només en determinades festivitats.

A la cambra que precedia l'alcova hi havia una altra caixa de fusta, dins de la qual es guardava la roba blanca de parlar la taula juntament amb altra roba. Dins també d'aquesta caixa i a sota de la roba hi havia un calaix: d'aquest calaix el prior va denunciar que li havien robat una paperina amb diners. En aquesta cambra hi havia també una arquilla de fusta, amb dues portes, una a dalt i l'altra a baix, i un calaix al mig, tots despanyats pel lladre. Dins de l'arquilla hi havia calaixos petits i és d'aquests que el prior va denunciar que li havien pres dues paperines amb diners.

Al quarto petit hi havia un altre llit (hi dormia fra Climent Guasch) i una altra caixa. D'aquesta caixa fra Guasch denuncià que, en una altra ocasió, li havien robat una paperina amb diners. Els testimonis parlen d'un tamboret de fusta, però no sabem en quina de les tres estances es trobava o si n'hi havia més d'un. I també d'una taula, al terrat. Els testimonis, en relació amb aquest espai, afirmen que les portes i finestres estaven totes ben tancades: les portes deuen ser, l'una, la del claustre, i l'altra, la del terrat. Les finestres

deurien donar al claustre i no sabem si n'hi havia alguna que també donava al terrat.

Malauradament, els nostres testimonis van ser molt discrets i només ens donen informació d'allò que estava directament relacionat amb el robatori. Més enllà d'això, silenci. No sabem, doncs, com era la resta del mobiliari d'aquestes estances, ni si hi havia algun tipus d'ornamentació.

El sostre de la cel·la del prior era parcialment visible des de la porta del cor. En el tram de mur que hi havia a sobre precisament d'aquesta porta sobresortia una pedra, que feia com un queixal, a la qual el lladre hi lligà la corda que duia per despenjar-s'hi tot seguit i baixar de la teulada fins al claustre. Suposem, doncs, per tot això, que el sostre d'aquesta banda del claustre encara no havia estat aparellat. D'altra banda, els munts de fusta que hi havia a sobre del sostre de la cel·la prioral potser hi eren en previsió de les obres que encara s'havien de dur a terme.

Finalment, un altre espai que apareix esmentat en algunes declaracions és l'església, especialment aquella part més propera a la cel·la prioral: el cor. Al que ja s'ha dit del cor m'agradaria afegir que a la seva entrada per la banda de dintre de l'església hi havia un rotlle de campanes; que al mateix cor s'hi trobava un orgue amb les seves manxes,¹³ i

¹³ No sabem com era aquest orgue de l'església del Carme, però no devia ser gaire dolent (o si ho era, amb el temps el devien condicionar prou bé), si tenim en compte que l'any 1835 residia al convent targarí el sacerdot carmelita fra Joan Quintana, cèlebre precisament pels seus dots musicals i com a organista (vegeu Forcadell, 1961, p. 48-49).

que des del cor s'accedia a unes tribunes des de les quals els fidels podien seguir l'ofici diví.

Les paraules i la fi del lladre

Entre els convidats a declarar no hi figura Josep Balcells, el presumpte lladre. Però podem sentir la seva veu quan el text reproduceix, gairebé paraula per paraula, els breus diàlegs que va mantenir amb alguns religiosos del convent targarí.

El primer, amb fra Joan Obach, a dalt de la teulada del terrat de la cel·la prioral, va anar de la manera següent:

Fra Joan Obach: Ah, grandíssim brivó!

Josep Balcells: Fra Joan, per amor de Déu, no em descobreixi!

Fra Joan Obach: Jo no encobreixo lladres. Torna a pujar, que bons plaers ens has fet.

El segon i el tercer van ser amb el prior fra Agustí Nuet. L'un, quan encara no havia baixat de la teulada, i l'altre, quan ja es trobava al claustre. Els testimonis no es posen d'acord i el que els uns declaren que va ser dit en el primer cas, els altres ho afirmen del segon. La confusió es deu originar en el fet que possiblement els dos diàlegs tenien la mateixa estructura:¹⁴ el prior insulta a Josep Balcells («pícaro», «traïdor», «brivó»), l'acusa dels robatoris («tu m'has arruïnat», «no en ténies prou d'haver-me robat quatre vegades») i veu confirmades les seves sospites («sempre m'he pensat que eres tu»). Josep Balcells, per la seva banda, torna els insults («pare prior, miri com parla / parli bé si en sap, que vostra mercè és lo pícaro / brivó»), nega que ell hagi robat («jo no sóc lladre ni traïdor», «ací no hi ha cap brivó») i dóna les raons per les quals es troba al convent («això són temptacions que el dimoni m'ha donat per venjar-me de vostra mercè», «he vingut per venjar-me dels meus agravis»).

El quart va ser amb fra Climent Guasch. Mentre lligava les mans de Josep Balcells, el religiós li va dir: «A fe, Frare, que m'has donat mal temps». I Josep Balcells li va respondre dient que si tenia culpa, ell (s'entén el qui parla) la pagaria.

El tracte que en tot moment Josep Balcells dispensa als tres religiosos, fins i tot quan insulta al prior, és respectuós amb la dignitat eclesiàstica dels seus interlocutors: empra els títols adients («fra», «pare prior», «vostra mercè») i utilitza la forma verbal de cortesia («no descobreixi», «miri», «parli», «és»). Evidentment, nega les acusacions¹⁵ i sembla voler-se exonerar de qualsevol culpa atribuïnt al dimoni i a antics greuges viscuts quan treballava d'hortolà (potser el seu acomiadament, entre ells) el fet que ara es trobi on es troba.

Ignorem quina va ser la sentència final, encara que la unanimitat de parers entre els diversos testimonis a l'hora d'inculpar a Josep Balcells i la fórmula consuada amb què tots ells acaben (i el procurador fiscal comença) les seves intervencions, segons la qual era «pública veu i fama», tant al convent com a la vila de Tàrraga, que Josep Balcells havia robat diners de la cel·la del prior del convent del Carme, davant d'això qualsevol possibilitat d'un veredict d'exculpatòri de Josep Balcells sembla força improbable. Si, a més a més, tenim present que de la declaració del prior van ser eliminades (ratllades) unes paraules amb què ell afirmava que aquella denúncia no la feia perquè se'n seguís per a Josep Balcells «pena de sang ni mutilació de membres», sinó per recobrar els diners que aquell prèviament li havia robat, aquesta eliminació del text de la intercessió feta pel religiós perquè es respectés la integritat física de l'acusat, doncs, inclina encara més la balança cap a una resolució condemnatòria de Josep Balcells.

Ara bé, tot i que el prior el va acusar de quatre robatoris més comesos al llarg del darrer any (dels quals ja hem indicat que el prior només estava interessat que li restituïssin els diners, requeriment que ens sembla del tot impossible),¹⁶ el cert és que en l'informe del procurador fiscal no es fa ni la més mínima menció d'aquests furtis previs: se centra únicament i exclusiva en el robatori en què Josep Balcells havia estat sorprès *in fraganti*. En aquest cas, els diners han estat recuperats, però l'acusació continua endavant a causa de la gravetat inherent del cas: en el caire sacríleg que revestia l'acció comesa pel lladre, per a la qual no hi havia cap eximent i per la qual, segurament, va acabar essent condemnat.

¹⁴ De fet, al prior en persona li va semblar que en les dues ocasions Josep Balcells li va respondre amb les mateixes paraules.

¹⁵ Les nega verbalment, però el seu cos s'expressa de manera ben diferent. En efecte, tots els testimonis coincideixen a afirmar que l'aspecte exterior de Josep Balcells era lamentable: estava espantat, tremolava, tenia les mans fredes i el color de la cara trencat. Per què aquest interès a descriure'l si no era que en el seu capteniment es podien trobar símptomes que apuntaven a la seva culpabilitat?

¹⁶ Dos testimonis mostren la seva estranyesa al davant del fet que Josep Balcells, pobre com era, pogués viure sense treballar. Si això els animava a inculpar-lo com a lladre, a nosaltres ens fa pensar que en realitat els diners ja se'ls havia gastat tots, precisament en poder viure sense treballar.

Bibliografia

- FORCADELL, Agustín María (1961). *El Carmen de Tàrrega*. Tàrrega: F. Camps Calmet.
- PLANES I CLOSA, Josep Maria (1994). *La parròquia i la vida religiosa de Tàrrega, segles XVI-XIX*. Tàrrega: Parròquia de Santa Maria de l'Alba.
- PLANES I CLOSA, Josep Maria (1997). *La nissaga Jover de Tàrrega. Les primeres generacions (1649-1739)*. Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. (Natan; 8)
- SEGARRA I MALLA, Josep Maria (1987). *Història de Tàrrega amb els seus costums i tradicions*. Vol. II: *Segles XVI-XVIII*. Tàrrega: Museu Comarcal de l'Urgell.

Apèndix documental: transcripció de les declaracions

Després de moltes vacil·lacions, he optat per transcriure el manuscrit bo i respectant la seva llengua original i els hàbits gràfics de l'escrivent. He mantingut la seva ortografia i puntuació, i només he desenvolupat les abreviatures, tant les de noms comuns com les de tracte de cortesia.

[1]

Die tertia Mensis Januarii, anno, á Nativitate Domini Millessimo Septingentessimo vigesimo nono in Villa Tarregae Çolsonensis Diocesis.

Reverendus Agustinus Nuet Religiosus Sacerdos, ac Prior Monasterii et Conventus Beatae Mariae de Monte Carmelo, extra et prope muros presentis Villae Tarregae constructi, aetatis sua prout ipse dixit quinquaginta sex annorum parum plus, vel minus, Testis Denuntians cognitus, á Curia qui juravit ad Dominum Deum et eius Sancta quatuor Evangelia, manibus suis supra pectus more sacerdotali in manu et posse Administratoris Reverendi Doctoris Jacobi Joannis Ubach presbiteri et Decani dictae presentis Villae, et eius Decanatus, se dicere et deponere veritatem in et super his, que inferius Denuntiabit.

Señor lo que jo se, y Denuncio,¹⁷ á Vostra Merce y á sa Curia es que lo dia tretse de Desembre prop passat, tocadas¹⁸ las deu¹⁹ horas del dia entrant, en ma Celda, que tinch en dit Convent, qual trau porta al claustro alt

de ell, y se troba Immediata al hort del mateix Convent,²⁰ en compaña de fra Joan Obach Religios de Obediencia de dit Convent, reparí me havían obert una Caixa tenía en dita Celda, y havent regonegut dita Caixa, reparí hi faltava una paperina de un real de vuýt de quartos, y oxavos, y á vista desto passi luego, á regoneixer un armari, á modo de arquilla de fusta ques tanque ab dos²¹ portas ab un calaix²² gran al mitg²³ que divideix las portas de dit armari, las de dalt ab las de baix, que cadauna destas te son paný, com tambe lo dit Calaix,²⁴ y trobí ditas dos portas de²⁵ aquella obertas, havent despañat dos panýs de aquellas²⁶ ab violencia, y ab alguns ferros, y lo²⁷ paný ab ques tanque dit Calaix, que divideix ditas dos portas²⁸ forsejat, y fora lo sobrepaný²⁹ y havent regonegut dita arquilla reparí³⁰ hi faltaven vuýt lliuras dos sous³¹ Barcelonesas ço es 6 lliures 2 sous³² ab diferents monedas de plata y 2 lliures ab una paperina de ardits³³ que junts³⁴ tenia en un dels calaixos de dintre³⁵ de dita arquilla, que procehian de la quitació de un Censal, que pochs dias antes se havia fet, á dit Convent, y en altre calaix de dintre dita arquilla³⁶ que y falta set sous Barcelonesos ab quartos, que tenia en una paperina, quals Caixa y arquilla³⁷ acostumava jo testis sempre tenir tancadas, per dits sos respectius panýs, havent vist, que la nit antecedent del día 12 de dit Mes de Desembre³⁸ hi eran per haver³⁹ obert ab las claus de dits panýs.⁴⁰ Y veýent que las portas, y finestras de dita Celda estaban ben tancadas,

¹⁷ Ratllat: *puc*. Afegit a sobre: *Denuncio*.

¹⁸ Ratllat: *entre*. Interlineat: *tocadas*.

¹⁹ Segueix ratllat: *y onse*.

²⁰ Afegit al marge esquerre: *que tinch en dit Convent, qual trau porta al claustro alt de ell, y se troba Immediata al hort del mateix Convent*.

²¹ Ratllat: *quatre*. Interlineat: *dos*.

²² Segueix ratllat: *al mitg*.

²³ Interlineat: *al mitg*.

²⁴ Afegit al marge esquerre: *armari, á modo de arquilla de fusta ques tanque ab dos portas ab un calaix gran al mig que divideix las portas de dit armari, las de dalt ab las de baix, que cadauna destas te son paný, com tambe lo dit Calaix*.

²⁵ Interlineat: *ditas dos portas de*. Segueix ratllat: *aque*.

²⁶ Ratllat al marge esquerre: *de ditas portas*. Afegit al marge esquerre: *de aquellas*.

²⁷ Ratllat: *altre*. Interlineat i repetit: *lo*.

²⁸ Afegit al marge esquerre: *ab ques tanque dit Calaix, que divideix ditas dos portas*.

²⁹ Interlineat: *y fora lo sobrepaný*.

³⁰ Segueix ratllat: *encontri*.

³¹ Ratllat: *deu lliuras*. Interlineat: *vuýt lliuras dos sous*.

³² Interlineat: *6 lliures 2 sous*.

³³ Interlineat: *y 2 lliures ab una paperina de ardits*.

³⁴ Interlineat: *junts*.

³⁵ Interlineat: *de dintre*.

³⁶ Afegit al marge esquerre: *de dintre dita arquilla*.

³⁷ Ratllat: *acostuma*. Interlineat: *acostumava*.

³⁸ Ratllat: *Octubre*. Interlineat: *Desembre*.

³⁹ Segueix ratllat: *los vist y*.

⁴⁰ Ratllat: *arquilla de fusta en la dita Celda que es tanque ab tres panýs*. Afegit al marge esquerre: *quals Caixa y arquilla acostumava jo testis sempre tenir tancadas, per sos respectius panýs, havent vist, que la nit antecedent del dia 12 de dit mes de Desembre hi eran per haver obert ab las claus de dits panýs*.

digui, á dit fra Joan Obach, que regoneguessem per ahont havian pogut entrar á dita Celda á robarne ditas quantitats de ditas Caixa y arquilla⁴¹ y entrant en un retiro obscur de la mateixa Celda, ahont acostume dormir un Religios de Obediencia, en lo qual retiro, ó quarto petit, se troba fet lo sostre, ó trevol, de demunt de dit quarto, de fusta, y clavadas las pots en los Caýrats travessers, qual sostre lo viu jo *testis* fet en dita forma,⁴² repari, que per una de dits pots entrava alguna claror, y fentla tantejar per dit fra Joan Obach, vegui que estava esclavada, y judiqui havian entrat per dit Sostre, y per ahont se havia esclavat dita post. Y, á poch espay de temps digui, á dit fra Joan Obach pujas, á regoneixer lo trevol sobre dita Celda, que encara, que no y hagués escala hi pujas com pugués, y havent dit fra Joan Obach, pujat, á dit puesto, ohí que dit fra Joan Obach, cridà ab veu alta assi es lo lladre, al hort, al hort⁴³ avent ho cridat differents vegadas. Las quals veus me obligaren, á cridar, á differents personas que correguessen al hort, com en effecte⁴⁴ hi anaren differents. Y entre altres viu, que si trobavan en dit hort lo Reverent Doctor Ramon Viala prevere, lo Doctor en medecina Joseph Pinýol y fra Climent Guasch Religios de Obediencia de dit Convent, y cuydadòs de saber qui era lo Lladre, digui, á dit fra Joan, que encara se trobava demunt del trevol, de dita ma Celda, qui es lo Lladre, y ohí quem respongué, qui vol que sia sinó lo frare, y, á poch rato, viu, sobre dit trevol, á Joseph Balcells Pages de dita present Vila, dit lo frare ab una Soga en las mans,⁴⁵ a qui conegui molt be per tenirlo de antes molt tractat,⁴⁶ a qui li digui, á picaro traýdor tu mas arruïnat, que sempre me he pensat que eras tu, y ohí que dit Balcells me respongué, Pare Prior mire com parle, que Vostra Merce es lo picaro, que si jo he vingut aqui per venjarme de mos agravis, y, á poch rato digui á, dit fra Joan Ubach, quel fes baixar qui me respongué fasse venir gent, y havent cridat a Llorens Puig Hortola

desta Vila y a Matheu Valls, Ortola de Barcelona quals se trobavan en dit Convent, que assistissen al Claustro de dit Convent, per ahont havia de baixar dit Balcells, á fi de Impedir que no fugás, com en effecte, trobantse ell *testis Denunciant*⁴⁷ en dit Claustro, y devant la porta del Cor, y los dos dits, Valls, y Puig, viu que dit Balcells enbolicà⁴⁸ la mateixa corda, que jo *testis* li viu en las mans, en una pedra que fa queixal, á la paret de dit Claustro, y despues de enbolicada⁴⁹ dita Corda,⁵⁰ dit Balcells, se agafà ab ella, y baixa per la mateixa Corda en las mans, al claustro de dit Convent, y devant la dita porta del Cor, y luego al mateix puesto viu quel garrotaren ab la mateixa Corda, y altra corda dita de Sorriaca, sens que dit Balcells fes la menor resistencia, al qual Balcells trobat baix, á dit Claustro,⁵¹ li repeti jo, *testis*, á dir, á dit Balcells, á brivo tu me has arruïnat y dit Balcells, me respongué lo mateix que la altra vegada posat, dit Balcells demunt dit Sostre ço es Pare Prior mire com parle, que jo no he vingut sino per venjarme de mos agravis,⁵² que despues, á poch rato, viu en dit Convent al Magnífich Doctor Francisco Anton Copons, Tinent de Corregidor de la present Vila, ab alguna gent armada, qui de llicencia mia regonegué la dita ma Celda, y arquilla dalt expressada, y lo⁵³ sostre de demunt de dita Celda, en lo qual entre unas fustas, ques trobavan demunt de dit Sostre ó, demunt lo sostre de la Celda Prioral, ques trobe Immediat, á la mia Celda,⁵⁴ se encontraren la mateixa especie de moneda, y las quantitats dalt expressadas, lo que ohí á dir, ell *testis*, al Doctor Ramon Terez Notari qui assistí ab dit Magnífich Tinent de Corregidor á tot lo referit, y haver vist que al temps que dit Tinent de Corregidor, Ramon Terez y altres, baixaren per una escala se havia posat, en dit claustro, carregada sobre la paret de la Celda Prioral de dit Convent y devant dita Porta del Cor, de regoneixer lo sostre de dita Celda, que un dels que baixaren per dita Escala, que me apar era Pere Alodés Alguasil

⁴¹ Afegit al marge esquerre: *á dita Celda, á robarne ditas quantitats de ditas Caixa y arquilla.*

⁴² Interlineat: *qual sostre lo viu jo testis fet en dita forma.*

⁴³ Interlineat: *al hort.*

⁴⁴ Segueix interlineat i ratllat: *viu.*

⁴⁵ Afegit al marge esquerre: *ab una Soga en las mans.*

⁴⁶ Segueix ratllat: *y digui, á dit fra Joan quel fes baixar co.*

⁴⁷ Segueix ratllat: *devant la.*

⁴⁸ Ratllat: *garrota*. Interlineat: *enbolica.*

⁴⁹ Ratllat: *garrotada*. Interlineat: *enbolicada.*

⁵⁰ Ratllat: *Soga*. Interlineat: *Corda.*

⁵¹ Segueix ratllat: *alt.*

⁵² Afegit al marge esquerre: *al qual Balcells trobat baix, á dit Claustro, li repeti jo, testis, á dir á dit Balcells, á brivo tu me has arruïnat y dit Balcells, me respongué lo mateix que la altra vegada posat, dit Balcells demunt dit Sostre ço es Pare Prior mire com parle, que jo no he vingut sino per venjarme de mos agravis.*

⁵³ Segueix ratllat: *alt.*

⁵⁴ Interlineat: *ó, demunt lo sostre de la Celda Prioral, ques trobe Immediat, á la mia Celda.*

de dit Tinent de Corregidor que en la Cofa del sombrero aportava en sas mans se trobaven ditas 4 paperinas, y despues havent luego entrat en dita ma Celda y en lo Tarrat de ella, viu que dit Pere Alodes posà ditas 4 paperinas sobre una taula se trobava en dit Tarrat, las quals viu que dit Terez las conta demunt dita Taula y viu se encontaren en cada una de ditas paperinas las especies de moneda que dalt tinch referidas, y al temps se contaren aquellas, digui, á dit Tinent de Corregidor y altres que eran alli presents que ditas monedas eran las mateixas que me havian robat de dita arquilla, y Caixa.⁵⁵ Y luego fou publich, y notori y publica veu y fama, qual en dit Convent y en la present Vila⁵⁶ se ha continuada dende dit dia y se continue de present, que lo dit Joseph Balcells, dit lo frare havia robat ditas quantitats.⁵⁷ Tambe dich, á Vostra Merce, que passats dos, ó tres dias, de dit dia 13 de Desembre volent obrir, altra caixa se trobava en dita ma celda dintre la qual se trobava una Imatge de nostra Senyora del Carme, de fusta dorada ab sa Corona, y la del Niño de la mateixa materia dita de plata, aportant dita Verge, y son Niño un Collet cada un de perlas finas, com h[ag]i dita verge una Cadena, posada devant qual me apar es de or, ó de plata sobredorada trobantse entre dita Cadena, sinch differentes anells de or, ab differentes pedras, qual Nostra Senyora serveix per differentes funcions se fan en la Iglesia de dit Convent, y havent ficat la clau al pany de dita Caixa exprimenti que nos volia obrir, y haventho dit á fra Joan Obach que era alli present havent forsejat la clau en dit paný la

va obri, y despres de oberta, viu jo *testis*, que cerca del Sobrepaný se trobava alguns senýals, de haversi ficat algun ferro, á fi de despanýar lo paný de dita Cayxa.⁵⁸

Tambe Dich, a Vostra Merce, que lo dia 25 de Novembre 1727⁵⁹ á la tarde, volent obrir la arquilla, que tinc dalt dita, repari, que⁶⁰ lo paný que tanque la⁶¹ porta mes alta de aquella⁶² estava casi del tot arrencat, y que havent regonegut dita arquilla, exprimenti sen havian aportat cosa de 60 lliures á 70 lliures Barceloneses á poca diferencia ab differentes especies de moneda de plata. Y aixi mateix, que lo⁶³ Diumenge de rams prop passat y del any 1728 passat lo mig dia, volent obrir las portas de dita arquilla, ó armari, ço es las ques troben sota dit Calaix exprimenti, que havian despañat lo paný ab ques tancavan, y trobi quem havian pres cosa de 60 lliures, ó 70 lliures Barceloneses á poca diferencia, ab differentes especies de moneda de plata. Que un dels dias de la Octava de Corpus del any prop passat de 1728 que lo dia cert nom recorde, á la tarde, volent obrir la dita arquilla ço es la porta de sota dit Calaix del mitg de dita arquilla, exprimenti, que lo paný ab ques tancava dita porta, tambe se trobava despanýat, y que me havian robat una porció de diner que te per cert passava de 50 lliures Barceloneses, que nos recorde de la quantitat fixa, si que era ab differens especies de moneda de plata, y havent lo mateix dia, y á poch rato de haver exprimentat lo referit, regonegut una Caixa que tenia en dita ma celda, la encontrí Oberta,⁶⁴ havent descompost lo paný, ab ques tancava, y viu me faltavan en dita Caixa

⁵⁵ Afegit al marge esquerre: *y haver vist que al temps que dit Tinent de Corregidor, Ramon Terez y altres, baixaren per una escala se havia posat, en dit claustro, carregada sobre la paret de la Celda Prioral de dit Convent y devant dita Porta del Cor, de regoneixer lo sostre de dita Celda, que un dels que baixaren per dita Escala, que me apar era Pere Alodés Alguasil de dit Tinent de Corregidor que en la Cofa del sombrero aportava en sas mans se trobaven ditas 4 paperinas, y despues havent luego entrat en dita ma Celda y en lo Tarrat de ella, viu que dit Pere Alodes posà ditas 4 paperinas sobre una taula se trobava en dit Tarrat, las quals viu que dit Terez las conta demunt dita Taula y viu se encontaren en cada una de ditas paperinas las especies de moneda que dalt tinch referidas, y al temps se contaren aquellas, digui, á dit Tinent de Corregidor y altres que eran alli presents que ditas monedas eran las mateixas que me havian robat de dita arquilla, y Caixa.*

⁵⁶ Interlineat: *en dit Convent y en la present Vila.*

⁵⁷ Interlineat: *vide lo marge de la pagina següent.*

⁵⁸ Afegit al marge esquerre del foli següent: *Tambe dich, á Vostra Merce, que passats dos, ó tres dias, de dit dia 13 de Desembre volent obrir, altra caixa se trobava en dita ma celda dintre la qual se trobava una Imatge de nostra Senyora del Carme, de fusta dorada ab sa Corona, y la del Niño de la mateixa materia dita de plata, aportant dita Verge, y son Niño un Collet cada un de perlas finas, com hi dita verge una Cadena, posada devant qual me apar es de or, ó de plata sobredorada trobantse entre dita Cadena, sinch differentes anells de or, ab differentes pedras, qual Nostra Senyora serveix per differentes funcions se fan en la Iglesia de dit Convent, y havent ficat la clau al pany de dita Caixa exprimenti que nos volia obrir, y haventho dit á fra Joan Obach que era alli present havent forsejat la clau en dit paný la va obri, y despres de oberta, viu jo testis, que cerca del Sobrepaný se trobava alguns senýals, de haversi ficat algun ferro, á fi de despanýar lo paný de dita Cayxa.*

⁵⁹ Segueix ratllat: *volent.*

⁶⁰ Segueix ratllat: *lo paný.*

⁶¹ Segueix ratllat: *dos.*

⁶² Interlineat: *de aquella.* Deu voler dir: *de aquella.*

⁶³ Segueix ratllat: *dia.*

⁶⁴ Segueix ratllat: *y viu.*

Vint una lliuras Barceloneses que de antes hi tenia⁶⁵ ab reals de plata catalans. Y finalment Denuncio a Vostra Merce que lo dia 5 del mes de Agost prop passat, á cosa del mitg dia volent obrir lo Calaix del mitg de dita arquilla, exprimenti, que lo paný ab ques tancava, se trobava casi del tot arrencat, ý havent regonegut dit Calaix viu, que me havian pres passadas de 50 lliures Barceloneses á poca diferencia, que tenia en dita Calaix ab especie de differents moneda de plata, ý havent en dita ocasió crida á fra Climent Guasch⁶⁶ per ensenýarli com havian despañiat lo paný de dit Calaix, ý despres de haver vist dit fra Climent, est me digué, vejам si me haurian robat la meva Caixa, que la tenia en⁶⁷ dita ma Celda, ý en effecte havent dit fra Climent regonegut dita sa Caixa, la trobà oberta, ý ⁶⁸ Ohi que dit fra Climent me digue⁶⁹ que li havian prés una paperina de 20 Reals ab ardots, quem digué hi tenia en dita Caixa. Y tinch per cosa molt certa, que lo dit Joseph Balcells, dit frare á qui tenia per Ortola del hort de dit Convent ques troba Immediat á ell⁷⁰ es qui me ha robat en todas las ocasiones dalt referidas, las quantitats de diner de sobre expressadas,⁷¹ ý que⁷² entrava en dita ma celda, per lo mateix puesto, que dalt se ha dit, ço es per lo paratge de ahont⁷³ se encontrà haverse arrencat la post, com dalt se ha expressat, puig tenia ben tancadas las portas ý finestras de dita Celda, sens haveri encontrat fractura alguna, y en tant es veritat, que tengui per cert, que dit Balcells ho havia⁷⁴ robat tot lo dalt referit⁷⁵ quem obligà, á trauerlo de hortolà del Ort de dit Convent,⁷⁶ ý que tambe es entant veritat lo dalt referit, que después de haverme robat en dita quarta vegada, ani, á encontrar, á Salvador Balcells Pagès de dita present Vila Germà de dit Joseph Balcells, dit lo frare, a qui li digui, que procurás parlar, ab dit son germà, ý li digués, com podía donar forma, per restituirme lo que en quatre differents ocasions me havia

robat, ý que ja que no pogués restituirme tot per enter quem restítuis, la porció tingués, pues ab esta forma evitariam de que no se sabés, qui Ohi me respongué, que Vol li fassa jal voldria veurer en un galera,

[2]

Die quarta currentium Mensis, et anni, frater Joannes Obach Religiosus Obedientiae Ordinis Beatae Mariae de monte Carmelo in Monasterio Beate Mariae de Monte Carmelo extra et prope muros dictae presentis Villae constructo, aetatis suae prout ipse dixit viginti quatuor annorum parum plus, vel minus, Testis citatus etc. Cognitus, á Curia, qui juravit etc. in manu et posse dicti Administratoris Reverendi Decani, se dicere, et deponere veritatem in et super his, de quibus inferius interrogabitur.

Interrogatus super Curiae proventis.

Dixit Señor lo que jo se ý puch dir, á Vostra Merce sobre lo que me interroga, es que lo dia tretse de Desembre prop passat,⁷⁷ las deu horas del mati a poca diferencia⁷⁸ trobantme en la Celda del Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent qual trau porta, al Claustro alt de dit Convent⁷⁹ viu, que dit Pare Prior ques trobava en dita Celda tragué una clau, ý la volgué ficar al paný de una Caixa ques trobava en la mateixa Celda, ý veýent no volia obrir, viu alsar per dit Pare Prior lo Cubertó de dita Caixa, ý a les hores fiu judici, que aquella se trobava oberta, ý á est temps viu, que dit Pare Prior tragué una clau, ý volentla ficar á un dels panýs de una arquilla, á modo de armari de fusta ques tanque ab dos portas ab un Calaix gran al mitg, que divideix las portas de dit armari la de dalt, ab la de baix, que cada una de estas te son paný, com tambe lo dit Calaix, ço es la porta mes alta de dita arquilla, ý veýent, que la clau no volia entrar, viu, que dit Pare Prior, prengué ab las mans la guarnició de dita porta tirant aquella ý la obri, ý se trobà lo paný que tancava dita porta arrencat, ý

⁶⁵ Interlineat: *que de antes hi tenia.*

⁶⁶ Segueix ratllat: *dient.*

⁶⁷ Segueix ratllat: *lo quartet o retiro de.*

⁶⁸ Segueix ratllat: *veu.*

⁶⁹ Afegit al marge esquerre: *ohi que dit fra Climent me digue.*

⁷⁰ Afegit al marge esquerre: *á qui tenia per Ortola del hort de dit Convent ques troba Immediat á ell.*

⁷¹ Segueix ratllat: *putg en todas per lo.*

⁷² Segueix ratllat: *en dit.*

⁷³ Segueix ratllat: *tenia.*

⁷⁴ Segueix ratllat: *fet.*

⁷⁵ Afegit al marge esquerre: *robat tot lo dalt referit.*

⁷⁶ Segueix ratllat: *que es lo que denuncio, á Vostra Merce ab la expressa protesta, que la present Denunciacio no la fas porque vulla se sequesca, á dit Balcells pena de Sanch ni mutilacio de miembros, si sols en quant a son interes per recobrar lo essent possible.*

⁷⁷ Segueix ratllat: *a tres quarts de.*

⁷⁸ Afegit al marge esquerre: *a poca diferencia.*

⁷⁹ Afegit al marge esquerre: *qual trau porta, al Claustro alt de dit Convent.*

luego Ohi ell *testis*, que dit Pare Prior li digué, fra Joan, me han tornat, á robar, y regoneixent dit Pare Prior dita arquilla en presencia mia, ohi repeti me han tornat, á robar, y viu tambe, ques trobà la porta mes baixa de dita arquilla oberta, y lo paný, casi del tot arrencat, com tambe que havian forsejat lo paný ab ques tanque lo dit Calaix, y tret lo sobre pany, á vista del que digui, com pot ser, quel hajan robat si jo *testis*, he tingut tot lo mati la clau de la Celda, y viu que dit Pare Prior⁸⁰ passa,⁸¹ á regoneixer los Calaixos, ques troban dins dita arquilla, y ohí, que dit Pare Prior digué, á ell *testis*, que li havian pres los diners, que procehian de la quitació de un censal havia fet, á dit Convent Ramon Morros Pages de la present Vila, y tambe, que li havian prés una paperina de set sous ab quartos, y ochavos, que tenia en un dels calaixos de baix de dita arquilla, y que traýent tovallons, ó roba de dita Caixa, viu que dit Pare Prior trague un calaix de dita Caixa, y ohi, que digué, á ell *testis*, que també li havian prés de dita Caixa una paperina de quartos, y oxavos, quals Caixa, y arquilla, havia vist jo *testis*, que dit Pare Prior, sempre las acostuma a tenir tancadas ab clau,⁸² y veýent ell *testis*, y dit Pare Prior, que las portas, y finestras de dita Celda estavan ben tancadas, y regoneixent los dos, per ahont podian haver entrat en dita Celda, entrarem los dos en un retiro obscur de la mateixa Celda, ahont acostume dormir un Religios de Obediencia, repararem los dos, que per una post del sostre de demunt de dit retiro, ques fet de fusta ço es de pots clavadas en los Caýrats travessers de dit retiro, del qual jo *testis* ne estava ben noticios per haverlo vist differents vegadas,⁸³ entrava alguna claror, y dientme dit Pare Prior, á mi *testis* prengué una post hi havia en dit retiro, y tantejàs la post de dit Sostre per ahont entrava la claror, com en efecte prengui jo *testis* dita post, y havent pujat sobre lo llit que acostume dormir dit Religios de Obediencia, y tantejant dita post de dit Sostre, per ahont

entrava dita claror, verem los dos, que esta estava arrencada, y entre los dos diguerem per assi han entrat, puig las posts de dit Sostre se troban clavadas ab los caýrats travessers, y luego dit Pare Prior me entregà roba blanca per parar taula, ab la qual men baixi al refetò, y, á poch espaý de temps, ohi, que dit Pare Prior, crida, á mi *testis*, y me digué, que pujàs, á regoneixer lo trevol, ó Sostre de demunt de dita Celda, que tal vegada no fos⁸⁴ dalt lo lladre, per lo que passi, á cercar un taburet de fusta, per poder pujar demunt de dit Sostre, per no haveri escalas per ahont pujari, y havent arrimat jo *testis* dit taboret, prop la paret per ahont havia de pujar, y pujant, á dit Taboret, me agafi en un forat de la mateixa paret, per acabar de pujar, y a la que arribi, á dit trevol, viu un home, qual no conegui pero viu que aportava sota lo bras, una Capa, y una corda tot embolicat, y⁸⁵ que saltava dende una tapia, ques troba Immediata, al trevol de dita Celda, a la taulada de un Tarrat, ques troba en dita Celda, y perdent dit home⁸⁶ de vista, cridi, corren, que salte al hort, y corrent jo *testis* en seguiment de dit home, pugi sobre dita tapia, per ahont viu passar dit home, y viu que dit home estava arrimat en un racó de la taulada de dit tarrat, que aportava tambe sota lo bras una Capa, y una corda tot enbolicat, y mirantlo conegui que era Joseph Balcells Pagés de la present Vila, dit lo frare, per tenirlo tractat, y haver estat hortolá molt temps del hort, de dit Convent, y me aparegue estava assustat,⁸⁷ y li digui, á grandissim Brivó, al que ohi, me respongué, fra Joan per amor de Deu nom descobre, al que respongui, torna, que bons plahers mos has fet, y luego viu, que dit Joseph Balcells dit lo frare, portant sota lo bras, enbolicada dita Capa, y sogà,⁸⁸ torná,⁸⁹ á passar⁹⁰ per la mateixa tapia per ahont jo *testis* lo havia vist⁹¹ saltar,⁹² á dita taulada, y sen torna á dit trevol sobre dita Celda, y encaminantme envers la part de dit trevol per ahont havia jo *testis* pujat, ohi que dit Pare Prior me digué, qui es

⁸⁰ Ratllat: *los dos*. Interlineat: *viu que dit Pare Prior*.

⁸¹ Corregeix *passarem* en *passa*.

⁸² Afegit al marge esquerre: *quals Caixa, y arquilla, havia vist jo testis, que dit Pare Prior, sempre las acostuma a tenir tancadas ab clau*.

⁸³ Afegit al marge esquerre: *ço es de pots clavadas en los Caýrats travessers de dit retiro, del qual jo testis ne estava ben noticios per haverlo vist differents vegadas*.

⁸⁴ Ratllat: *sia*. Interlineat: *fos*.

⁸⁵ Afegit al marge esquerre: *qual no conegui pero viu que aportava sota lo bras, una Capa, y una corda tot embolicat, y*.

⁸⁶ Ratllat: *lo*. Interlineat: *dit home*.

⁸⁷ Afegit al marge esquerre: *y me aparegue estava assustat*.

⁸⁸ Afegit al marge esquerre: *portant sota lo bras enbolicada dita Capa, y sogà*.

⁸⁹ Corregeix *sen torna* en *torna*.

⁹⁰ Interlineat: *á passar*.

⁹¹ Afegit al marge esquerre: *[ratllat: havia] jo testis lo havia vist*.

⁹² Corregeix *havia saltat* en *saltar*.

lo Lladre, y jo *testis*, li responguí, qui vol que sia sino lo⁹³ frare, y volent dit Balcells baixar de dit trevol, al claustro de dalt de dit Convent, ohi, que Llorens Puig Ortolà de la present Vila li digué, que se aguardas, que aniria, á buscar una Escala, al que Ohi jo *testis*, que dit Balcells respongué, que no havia menester escala, y a esto viu, que dit Balcells tragué la mateixa⁹⁴ corda que portava sota lo bras, y la posà en una pedra, que fa queixal a la paret de dit Claustro, a la part del Cor de la Iglesia de dit Convent,⁹⁵ y agafantse per las mans ab dita Soga, viu baixà, á dit Claustro, devant la porta del Cor de dit Convent, y que posat á dit Claustro tirà dita Corda, y la plegà, y se la posà sota lo bras,⁹⁶ y jo *testis* baixi per lo mateix puesto havia pujat, luego, que dit Balcells fou á dit Claustro, viu, que Matheu Vall Ortola de Barcelona que era alli present, lo prengué per la trinxa de las Calsas, y, á est temps viu arribar, á fra Climent Guasch Religios de Obediencia de dit Convent, qui, ab dit Valls, viu quel garrotaren, ab la mateixa corda, que portava, y altra corda dita de sorriaca, y trobantse en dit Claustro dit Pare Prior,⁹⁷ ohi, que est digué, á dit Balcells á picaro traydor tu me has arruinat, y sempre me he pensat que erets tu, al que ohi respongué dit Balcells Pare Prior mire com parle, que jo no so Lladre, ni traydor,⁹⁸ que jo no he vingut aqui, sino per venjar mos agravis, y, á poch rato viu en dits Claustros al Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila, ab alguna gent armada, y que entrà en dita Celda de dit Pare Prior, ab compaña de altres, y despres viu pujar, á dit Magnífich Tinent de Corregidor, y altres, ab una escala, que jo *testis* hi aportí, demunt del sostre de dita Celda, ahont per la mateixa escala jo *testis* torní, á pujar, y viu regoneixian lo dit trevol, y lo Immediat de la Celda Prioral,⁹⁹ y, á poch rato ohi, que Joan Lopez Escrivent digué assi es lo furt, y jo *tes-*

tis me aserqui, á dit puesto, y viu, que sota un munt de fusta, se trobava en lo sostre de dita Celda Prioral, y molt cerca del de la dit Pare Prior,¹⁰⁰ hi havia algunas paperinas, quals viu que dit Ramon Terez¹⁰¹ las posà en la Cofa del Sombrero, que Pere Alodes aportava, y despres, al baixar de dit Sostre, per dit Escala viu que dit Pare Prior se trobava en dit claustro, y serca de dita escala, y ques mirà ditas paperinas aportava dit Alodes en son Sombrero, y ohi que dit Pare Prior luego digué, que eran las paperinas dels diners li havian robat,¹⁰² y luego fou publich, y notori en dit Convent¹⁰³ publica veu, y fama, que se ha continuat dende dit dia, y se continua de present en la present Vila,¹⁰⁴ que dit Joseph Balcells, dit lo frare havia robat¹⁰⁵ una porcio de diners, á dit Pare Prior, de una arquilla, ó, armari de la Celda de dit Pare Prior. Tambe dich a Vostra Merce que he ohit dir publicament differents vegadas, que en quatre differents ocasions sens la dalt dita,¹⁰⁶ havian robat á dit Pare Prior differents quantitats de diner, de la mateixa arquilla, ó armari, y Caixa dalt referidas,¹⁰⁷ que passavan de 200 Reals de vuýt, y finalment dich, á Vostra Merce, que ohit dir, á dit fra Climent Guasch, que en una de ditas ocasions, li havian despanyat una Caixa, que tenia en dita Celda, y que de ella li havian pres una paperina de 20 Reals de ardots. Y tinch per cosa molta certa, que dit Joseph Balcells, dit lo frare, es lo qui ha robat los diners, á dit Pare Prior, en totas las ditas ocasions, puig essent este un home pobre, vivia ab sa familia sens treballar, que es lo que se, y puch dir, a Vostra Merce, y la veritat per lo jurament que tinch prestat.

[3]

Dicto die.

Frater Climens Guasch Religiosus Obedientiae dicti Monasterii, aetatis 47 annorum parum

⁹³ Segueix ratllat: *Llo*.

⁹⁴ Interlineat: *mateixa*.

⁹⁵ Afegit al marge esquerre: *a la part del Cor de la Iglesia de dit Convent*.

⁹⁶ Afegit al marge esquerre: *y que posat á dit Claustro tirà dita Corda, y la plegà, y se la posà sota lo bras*.

⁹⁷ Segueix ratllat: *digue a*.

⁹⁸ Segueix ratllat: *sino*.

⁹⁹ Afegit al marge esquerre: *y lo Immediat de la Celda Prioral*.

¹⁰⁰ Interlineat: *se trobava en lo sostre de dita Celda Prioral, y molt cerca del de la dit Pare Prior*.

¹⁰¹ Ratllat: *Pare Prior*.

¹⁰² Afegit al marge esquerre: *quals viu que dit Ramon Terez las posà en la Cofa del Sombrero, que Pere Alodes aportava, y despres, al baixar de dit Sostre, per dit Escala viu que dit Pare Prior se trobava en dit claustro, y serca de dita escala, y ques mirà ditas paperinas aportava dit Alodes en son Sombrero, y ohi que dit Pare Prior luego digué, que eran las paperinas dels diners li havian robat*.

¹⁰³ Afegit al marge esquerre: *en dit Convent*.

¹⁰⁴ Interlineat: *en la present Vila*.

¹⁰⁵ Interlineat: *robat*.

¹⁰⁶ Afegit al marge esquerre: *sens la dalt dita*.

¹⁰⁷ Interlineat: *y Caixa dalt referidas*.

plus etc. citatus etc. cognitus etc. qui juravit etc. se dicere etc.

Interrogatus super Curiae preventis.

Dixit Señor lo que jo se, y puch dir, a Vostra Merce Sobre lo quem pregunta es que lo dia tretse del mes de Desembre prop passat hora que serian las deu del mati, á poca diferencia¹⁰⁸ trobantme jo *testis*, en la Cuyna de dit Convent, en Compañia del Reverent Doctor Ramon Viala prevete, y lo Doctor en medicina Joseph Pinjol de la present Vila, ohi, que lo Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent, crida ab veu alta al hort, al hort, al hort es lo lladre, en vista de las quals veus, corregui jo *testis* junt ab dits Reverent Doctor Ramon Viala y Doctor Joseph Pinjol envers lo hort de dit Convent, ques troba immediat, á ell, y posats en dit hort los tres, viu jo *testis*, que dit Pare Prior era al Claustro de dalt de dit Convent, á la part que mira, á dit hort, y Ohi digué¹⁰⁹ dit Pare Prior, que tinguessen cuýdado, que no escapas dit Lladre, a qui respongui jo *testis* fins ara no se ha vist ni ha saltat ningu, y havent los tres fet alguna detencio, en lo dit hort per veurer si saltaria dit Lladre, á poch rato vas ohir, que dit Pare Prior, trobantse en lo mateix puesto que dalt se ha dit, me digué, á mi *testis* ja pots retirar pues lo lladre ja es dalt, y havent jo *testis* preguntat, á dit Pare Prior, qui era lo lladre, ohi¹¹⁰ me respongue, que era lo frare, y compregui ab dit nom de frare que era lo hortolá, que havia estat de dit Convent, ques diu Joseph Balcells Pages de la present Vila, dit per sobrenom lo frare, a qui jo *testis*¹¹¹ tenia molt tractat. Y en vista del quem digué dit Pare Prior, men torni, á la Cuyna de dit Convent, y despues, á poch rato vas ohir jo *testis*, que dit Pare Prior me crida dientme fra Climent fasse pujar gent, com en effecte ani jo *testis*, á la Sachristia de la Iglesia de dit Convent y posat en ella en la mia ma pegui dos Colps, á una porta de fusta, per la qual se hix de dita Sachristia, á dita Iglesia y havent obert dita porta, cridi, que vinguessen alguns homens, pues en dit Convent hi havia un Lladre, y entonces viu,

que differentes homens entraren per dita Sachristia, y se encaminaren al Claustro de dalt de dit Convent haventme jo *testis* tornat, á la Cuyna, y despues, á poch rato, baixá á trobarme en dita Cuyna, dit Pare Prior, qui Ohi jo *testis*¹¹² me preguntá, si sabia una Corda, a qui respongui que jan trobaria una, y presumint jo *testis* que dit Pare Prior volia dita Corda per a lligar, á dit Joseph Balcells dit lo frare, me encamini á la Celda, del Pare fra Joan Vilafranca Religios de dit Convent, ahont encontrí una Corda de Sorriaca qual men porti, y luego,¹¹³ havent vist dende la porta de dita Celda¹¹⁴ que dit Joseph Balcells dit lo frare estava en lo Claustro de dalt de dit Convent, y devant la porta del Cor de aquell, me encamini ab dita corda envers dit puesto, ahont encontrí, á dit Joseph Balcells, dit lo frare, devant dita porta del Cor, a qui conegui molt be per tenirlo de antes molt tractat, y viu, que se estava alli dret ab lo color molt trencat, y tremolant,¹¹⁵ en compañía de differentes personas, y entre altres de Matheu Vall Ortola de Barcelona, qui se estava al costat de dit¹¹⁶ Balcells, y que en terra y serca de ell hi havia una Capa, y¹¹⁷ una corda, que ohi me digueren, que dit Balcells, las havia portadas. Y que luego de haver arribat, á dit puesto portant dita corda de Sorriaca en las mans,¹¹⁸ digui jo *testis*, á dit Balcells dit lo frare,¹¹⁹ frare donam la ma, qui¹²⁰ luego me doná sa ma dreita, y ab lo tacto de las mias mans exprimenti, que la tenia molt freda, demunt la qual ma dreita viu,¹²¹ li eixia una poca de Sanch,¹²² y comensi, jo *testis*, á lligar, á dit Balcells, haventli pres la altra ma, per sas mans, y a la que lo estava jo *testis* lligant, veýent dit Matheu Vall que jo estava molt torbat, me digué, deixiè, deixiè, que jo so practich, que jo lo lligaré, com en effecte, doni jo *testis*, á dit Vall dita Corda de Sorriaca, y viu que dit Vall, lo acaba de lligar per sas mans, á la esquena, y tambe per los brassos, y executat lo referit, prengui la dita Corda ques trobava cerca dit Balcells, que me havian dit que est la havia portada, y torni jo *testis*, á lligarlo, ab la ma-

¹⁰⁸ Afegit al marge esquerre: *hora que serian las deu del mati, á poca diferencia.*

¹⁰⁹ Segueix ratllat: *ting.*

¹¹⁰ Interlineat: *ohi.*

¹¹¹ Segueix ratllat: *conexi.*

¹¹² Afegit al marge esquerre: *jo testis.*

¹¹³ Segueix ratllat: *havent me men ani.*

¹¹⁴ Afegit al marge esquerre: *dende la porta de dita Celda.*

¹¹⁵ Afegit al marge esquerre: *ab lo color molt trencat, y tremolant.*

¹¹⁶ Segueix ratllat: *Isidro.*

¹¹⁷ Afegit al marge esquerre: *una Capa, y.*

¹¹⁸ Afegit al marge esquerre: *portant dita corda de Sorriaca en las mans.*

¹¹⁹ Segueix ratllat: *a fe frare, que mas donat mal temps, y ohi que dit Balcells me respongue si ti.*

¹²⁰ Segueix ratllat: *me.*

¹²¹ Segueix ratllat: *que dit Balcells hi tenia.*

¹²² Afegit al marge esquerre: *demunt en la qual ma dreita viu, li eixia una poca de Sanch.*

teixa Corda. Y mentres que jo *testis* estava lligant á dit Balcells, li digui, a fe frare que me has donat mal temps, y ohi que dit Balcells me respongué, que si tenia culpa ell la pagaria, y, á poch rato trobantme jo *testis* en dit Claustro, y devant dita porta del¹²³ cor, y tenint en las mans la corda ab que lligui ultimament á dit Balcells, trobantse aixi mateix en lo mateix puesto dit Balcells lligat, y molts altres, viu, que en dit Claustro arribà lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila, ab alguna gent armada, y Ohi que demanaren una escala, á fi de poder pujar demunt del Sostre de la Celda de dit Pare Prior, á fi de regoneixero, com en efecte viu jo *testis*, que portaren una Escala, y que la posaren al canto de la Celda Prioral¹²⁴ devant la porta de dit Cor, y viu que dit Magnífich¹²⁵ Tinent de Corregidor, junt ab altres pujaren per dita escala, demunt de dit Sostre, de la Celda de dit Pare Prior, y Ohi, á dir, á poch rato, que havent regonegut dit Sostre, entre unas¹²⁶ fustas que demunt del sostre de la Celda Prioral, ques trobe Immediat al de dita Celda de dit Pare Prior¹²⁷ se¹²⁸ trobavan, havian encontrat una porció de diner, ab plata, y quartos, y Oxavos, que la quantitat fixa, no li recorde, que publicament Ohi, á dir, y entre altres al Pare Prior¹²⁹ que¹³⁰ dit Pare Prior digué, á dit Balcells á picaro traýdor tu me has arruïnat, y que dit Balcells, li respongue, Pare Prior parlie be sin sab, que jo no so lladre, sino que jo he vingut assi per venjarme de mos agravis. Y despues¹³¹ mateix mati del dia 13, á cosa de las onse horas, entri, á la Celda de dit Pare Prior, y viu arrencada una de las pots del sostre del retiro

ques trobe en dita Celda, ahont jo *testis* acostumo dormir, qual sostre he vist¹³² se troba fet de pots, clavadas als travessers de dit retiro, per lo qual puesto se digué publicament, que dit Balcells havia baixat, á dita Celda, y tambe viu, que en lo armari *etc.* se trobavan despanýats los dos panýs de dalt, y de baix, y forsejat lo de mitg, y fora lo sobrepaný, qual arquilla he vist jo *testis*, que dit Pare Prior la acostume tenir tancada ab clau,¹³³ y que fou public y notori y tal la publica veu, y fama en dit Convent que se ha continuat dende dit dia fins vuý, y se continua de present, que dit Balcells, havia robat porcio de diners de dita arquilla, havent entrat en dita Celda per la Obertura de ahont jo *testis* viu desclavada, y arrencada dita post del Sostre de dit retiro de dita Celda.¹³⁴ Tambe dich, á Vostra Merce *etc. dicatur*, com fra Joan, ab la circumstancia de fet propi en quant als 20 Reals, y haver vist¹³⁵ altra vegada despanada dita arquilla.

[4]

Die 5¹³⁶ Januarii 1729.

Reverendus Pater frater Matheus Subielos Religiosus dicti Monasterii, aetatis 50 annorum parum etc. citatus etc. Cognitus, á Curia etc. qui juravit more Sacerdotali etc. Interrogatus Super Curiae proventis.

Dixit Señor lo que jo se, y puch dir, á Vostra Merce sobre lo quem pregunta es que lo dia tretse de Desembre prop passat, hora que serian tocadas las deu horas del mati¹³⁷ trobantme en lo Claustro de dit Convent, y encaminantme al Cor de la Iglesia de aquell, á fi de tocar lo orge al Offici se havia de en-

¹²³ Segueix ratllat: *hort*.

¹²⁴ Afegit al marge esquerre: *al canto de la Celda Prioral*.

¹²⁵ Segueix ratllat: *Señor*.

¹²⁶ Interlineat: *unas*.

¹²⁷ Afegit al marge esquerre: *demunt del sostre de la Celda Prioral, ques trobe Immediat al de dita Celda de dit Pare Prior*.

¹²⁸ Precedeeix ratllat: *en ell*.

¹²⁹ Afegit al marge esquerre: *y entre altres al Pare Prior*.

¹³⁰ Segueix ratllat: *trobantse dit Joseph á poch rato que dit Balcel*.

¹³¹ Segueix ratllat: *lo mateix*.

¹³² Interlineat: *he vist*.

¹³³ Afegit al marge esquerre: *y fora lo sobrepaný, qual arquilla he vist jo testis, que dit Pare Prior la acostume tenir tancada ab clau*.

¹³⁴ Afegit al marge esquerre: *porcio de diners de dita arquilla, havent entrat en dita Celda per la Obertura de ahont jo testis viu desclavada, y arrencada dita post del Sostre de dit retiro de dita Celda*. Segueix ratllat al text: *y executat lo referit*.

¹³⁵ Segueix ratllat: *dos v*.

¹³⁶ Segueix ratllat: *Desembris*.

¹³⁷ Afegit al marge esquerre: *hora que serian tocadas las deu horas del mati*. Segueix ratllat al text: *trobantme jo testis en lo Cor de la Iglesia de dit Convent, tocant lo Orge al Ofici ques cantava en dita Iglesia, ohi* [segueix ratllat: *unas veus que deýan al hort, al hort,*] *que fra Joan Obach Religios de Obediencia de dit Convent cridà ab veu alta, al hort, al hort, qual veu conegui molt be per tenirlo de antes tractat, y despues, á poch rato, trobantme jo testis encara tocant dit Orge ohi, que lo Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent cridà ab veu alta, assi es lo lladre, en vista del que jo testis, comprenent, que dit Pare Prior, se trobava en lo Claustro de dit Convent per haver conegut molt be sa veu anant*.

cantar, viu, que lo Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent, y fra Joan Obach Religios de Obediencia de dit Convent isqueren de la Celda de dit Pare Prior,¹³⁸ y viu que dit Pare Prior plorava, en vista del que me acerqui, á dit Pare Prior, y li preguntí Pare Prior, que es lo que te, y ohi me respongué, me han tornat, á robar per quinta vegada, a qui jo *testis* respongui, la Mare de Deu may mos fara gracia, que hisque aqueix lladre, y havent los dos anat junts al dit Cor, á fi de comensar, á cantar lo Offici, y posats allí comensat, á cantar lo Introhit de dit Offici, tocant jo *testis* un rollo de Campanas, ques troba Immediat, á la porta de dit Cor, ohi jo *testis*, que dit Pare Prior me digué, Matheu deixam passar, y ohi, que dit Pare Prior, dende la porta, que del Claustro de dit Convent se va¹³⁹ al dit Cor, cridà ab veu alta, á fra Joan Obach, que pujàs desobre lo sostre de la Celda de dit Pare Prior, y regonegues, sis trobaria lo lladre, y despres, á poch rato, trobantme jo *testis* tocant dit Orge en dit Offici ohi, que dit fra Joan Obach cridà ab veu alta, que conegui molt be per tenirlo de antes tractat, al hort, al hort, y despues, á poch rato, ohi jo *testis*, tocant dit Orgue, que dit Pare Prior, cridà ab veu alta, que conegui molt be per tenirlo de antes molt tractat, assi es lo lladre, y luego vingue¹⁴⁰ dit Pare Prior vingué a la porta de dit Cor, y cridà, á Matheu Vall Hortolà de Barcelona, ques trobava en una de las tribunas de dita Iglesia ohint lo Offici, y, á Llorens Puig Ortola de la present Vila, que manxava las manxas de dit Orgue, y ohi molt be quels digué veniu luego, que¹⁴¹ lo lladre, es assi, en vista del que viu que los dits Vall, y Puig hisqueren, ab dit Pare Prior, y altres al Claustro de dit Convent, y aixi mateix jo *testis* hisqui luego á dit Claustro, y dende ell, posat devant la porta de dit Cor viu, que demunt del Sostre de la Celda Prioral, se trobava Joseph Balcells, Pages de la present Vila, dit lo frare, a qui coneguí molt be per tenirlo de antes molt tractat y haver estat hortolà del hort de dit Convent,¹⁴² qual viu se estava dret en dit Sostre, y que demunt de son bras portava una Corda, y viu, que dit Balcells, estava descolorit, de sa cara, y tot asustat, y posat dit Balcells desobre dit Sostre, ohi, que dit Pare Prior dende dit Claustro, li digué, á pi-

caro traýdor tu me has arruinat, non tenias prou de haverme robat quatre voltas, al que Ohi jo *testis*, que dit Balcells li respongué, Pare Prior mire com parle, que jo no so un lladre, ni traýdor, sino que jo he vingut assi per venjar-me de mos agravis, y despres havermen baixat, á la Sachristia de dita Iglesia, á fi de tancar alguns¹⁴³ Ornaments, y havent, á poch rato, tornat, á pujar jo *testis* al Claustro de dalt de dit Convent viu, que dit Joseph Balcells, se trobava en dit Claustro, y cerca la porta de dit Cor, portant demunt sos Muscles una Capa y¹⁴⁴ lligat, ab la mateixa Corda, que jo *testis* viu, que dit Balcells aportava demunt son bras posat desobre dit Sostre, qual conegui molt be, per havermela mirada ab tota atencio, y posat en dit Claustro, ohi, á dir publicament, á differents ques trobavan allí, que dit Balcells, havia posat la mateixa Corda, que ell aportava, en una pedra, que fa queixal, á la paret de dit Claustro devant la porta de dit Cor, y que prenent dita Corda per las mans, baixa ab ella, á dit Claustro, y que posat allí luego lo lligaren. Y aixi mateix, que ohi á dir, á dit fra Joan, y altres publicament, que havent dit fra Joan pujat demunt de dit Sostre, per regonexerlo, que est viu, que un home, portant una Capa, y una Corda desota lo bras, saltava dende la paret de tapia, que esta Immediata, á la Celda de dit Pare Prior saltava, demunt la taulada del Tarrat de dita Celda, y que haventse dit fra Joan acercat,¹⁴⁵ á dita paret, dende ella veu, que dit Joseph Balcells, dit lo frare se estava arrimat en un racò de dita teulada, portant sota lo bras una Capa y una Corda, y que luego, que dit fra Joan lo veu,¹⁴⁶ que dit Balcells li diguè, que per amor de Deu no lo descubràs, y que dit fra Joan li digué no cobro lladres, y que tornàs a pujar, que bons ples, nos has fet, y que dit Balcells, sen tornà, apujar per lo mateix puesto per ahont havia saltat, y despues, á poch rato viu, que, a dit Claustro vingué lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila, ab alguna gent armada, y viu, que entraren, á regoneixer la Celda de dit Pare Prior, ab qui jo *testis* tambe entri, y havent regonegut dita Celda, viu jo *testis*, y tots los altres, que una arquilla á modo de armari *etc.* explicarse com los altres¹⁴⁷ *etc.* los panys de las portas de

¹³⁸ Segueix ratllat: *quel*.

¹³⁹ Ratllat: *entra*. Interlineat: *va*.

¹⁴⁰ Interlineat: *vingue*.

¹⁴¹ Segueix ratllat: *es*.

¹⁴² Afegit al marge esquerre: *y haver estat hortolà del hort de dit Convent*.

¹⁴³ Ratllat: *los*. Interlineat: *alguns*.

¹⁴⁴ Afegit al marge esquerre: *portant demunt sos Muscles una Capa y*.

¹⁴⁵ Corregeix: *havent dit fra Joan conegut an en haventse dit fra Joan acercat*.

¹⁴⁶ Segueix ratllat: *li di*.

¹⁴⁷ Aquesta nota escrival inserida en el text: *explicarse com los altres*, apareix subratllada.

dalt, y de baix, se trobavan despanyats, y lo del Calaix del mitg forsejat, y fora lo sobrepany, y trobantse allí Joan Fuster, Manyà, ohi que digue, que¹⁴⁸ se havia despañats los dits panys ab un escarpre, o trepant, y jo *testis* fiu lo mateix judici, havent ohit á dir havian obert una Caixa, ques trobava en dita Celda, qual Caixa, y arquilla jo *testis* havia vist que dit Pare Prior las acostumava tenir tancadas, ab sas claus,¹⁴⁹ y aixi mateix havent entrat, en un retiro que y ha en dita Celda, ahont acostume dormir un Religios de Obediencia, viu, que una de las pots del sostre de demunt de dit retiro, estava arrencada, qual sostre he vist¹⁵⁰ se troba fet de pots clavadas als travessers de dit retiro, y fiu judici, que dit Balcells, havia entrat, en dita Celda per lo puesto ahont estava desclavada dita post, com aixi fou publich, y que tots los que se¹⁵¹ trobavan en dita Celda feren lo mateix Judici,¹⁵² y despres veu ell *testis*, que per una escala, que havian posat devant la porta de dit Cor, carregada sobre la¹⁵³ paret de dita Celda Prioral, que dit Tinent de Corregidor, y altres pujaren, á regoneixer dit Sostre de demunt la Celda de dit Pare Prior, y despues, á poch rato, ohi, á dir, que regoneixent dit Sostre, entre unas fustas, ques trobavan molt cerca dit sostre y demunt del Sostre de la Celda Prioral, ques trobe Immediat, á dit sostre de la Celda de dit Pare Prior,¹⁵⁴ trobaren unas paperinas, ab¹⁵⁵ plata, y quartos, y oxavos, ques trobavan alli escondidas, que no sab la quantitat fixa, si sols, que los havia trobat Joan Angel Lopez Escrivent de la present Vila, y que ell *testis* trobantse present, al temps baixaren de demunt de dit Sostre dit Tinent de Corregidor, Ramon Terez, Pere Alodes, y altres, veu que dit Alodes baixant per dita escala, aportava en la Cofa de son Sombrero unas paperinas, y viu, que dit Pare Prior trobantse alli present, mirâ ditas paperinas, y luego ohi que digué dit Pare Prior que eran las matei-

xas paperinas dels diners li havia robat dit Balcells,¹⁵⁶ ohi, á dir, á dit Pare Prior, que havent est vist los dits diners, que encontraren, digué, que eran los diners que li havian pres de dita Arquilla, y que fou publich, y notori y tal la publica veu, y fama que se ha continuat dende dit dia, y se continua de present en dit Convent, y en la present Vila,¹⁵⁷ que dit Balcells dit lo frare havia robat dits diners, de dita Celda, y que havia entrat en ella per la obertura ahont se trobava desclavada la post del Sostre de dit retiro. Tambe dich, á Vostra Merce *dicatur*, com fra Joan Obach.

[5]

Dicto die.

Laurentius Puig, Hortolanus Villae Tarregae, aetatis suae ut ipse dixit 35 annorum parum etc. citatus etc. cognitus etc. qui juravit etc. Interrogatus super Curiae proventis.

Dixit Señor lo que jo se y puch dir, á Vostra Merce sobre lo quem pregunta es que lo dia tretse del Mes de Desembre prop passat hora que serian las deu del mati, á poca diferencia, trobantme jo *testis* en la Cuyna del Convent de nostra Senyora del Carme fora, y prop los murs de la present Vila, baixà, á dita Cuyna lo escolà de dit Convent, y ohi que est me digué, jan han robat al Pare Agusti, altra vegada, en vista del que jo *testis*, men pugi al Claustro de dalt de dit Convent, ahont¹⁵⁸ encontre al Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent ques passejava en dit Claustro, y devant la sua Celda, y lo encontre plorant, y haventli jo *testis* preguntat, que te Pare Prior, al que ohi me respongué plorant que vols que tinga, y¹⁵⁹ despres, á cosa de mitg quart de haver passat lo referit, trobantme jo *testis* manxant las Manxas del Orgue, ques troba en lo Cor de dit Convent a la que se Cantava lo Offici en¹⁶⁰ la Iglesia de dit Convent Ohi jo *testis*, que dit Pare Prior dende la porta del Cor de

¹⁴⁸ Segueix ratllat: *no*.

¹⁴⁹ Afegit al marge esquerre: *qual Caixa, y arquilla jo testis havia vist que dit Pare Prior las acostumava tenir tancadas, ab sas claus*.

¹⁵⁰ Interlineat: *he vist*.

¹⁵¹ Interlineat: *tots los que se*.

¹⁵² Segueix ratllat: *havent tambe ohit, á dir, á dit Pare Prior, y altres que li havia ro*.

¹⁵³ Segueix ratllat: *Celda*.

¹⁵⁴ Afegit al marge esquerre: *molt cerca dit sostre y demunt del Sostre de la Celda Prioral, ques trobe Immediat, á dit sostre de la Celda de dit Pare Prior*. Segueix ratllat al text: *alli*.

¹⁵⁵ Segueix ratllat: *plata*.

¹⁵⁶ Afegit al marge esquerre: *trobantse present, al temps baixaren de demunt de dit Sostre dit Tinent de Corregidor, Ramon Terez, Pere Alodes, y altres, veu que dit Alodes baixant per dita escala, aportava en la Cofa de son Sombrero unas paperinas, y viu, que dit Pare Prior trobantse alli present, mirâ ditas paperinas, y luego ohi que digué dit Pare Prior que eran las mateixas paperinas dels diners li havia robat dit Balcells*. Segueix ratllat al text: *ohi a veu las ditas*.

¹⁵⁷ Interlineat: *en dit Convent, y en la present Vila*.

¹⁵⁸ Segueix ratllat: *y devant la Celda del Pare Prior*.

¹⁵⁹ Segueix ratllat: *havent*.

¹⁶⁰ Segueix ratllat: *lo Orgue de dit Convent*.

dit Convent cridà, á mi *testis*, dientme Llorens, Llorens, correu, correu, veniu¹⁶¹ que assi hi ha un Lladre, y al mateix temps Ohi que dit Pare Prior cridà, á Matheu Vall Hortola de Barcelona, ques trobava en una de las Tribunas de dita Iglesia Ohint dit Offici, y li digué lo mateix, en vista del que, dit Vall, y jo *testis* Isquerem al dit Claustro, ab dit Pare Prior, y altres, y posats alli, dende dit Claustro, y devant dita Porta que se entra, á dit Cor, Viu jo *testis*, y los demes veren, que demunt lo Sostre de la Celda de dit Pare Prior si trobava Joseph Balcells Pagés de la present Vila, dit lo frare, a qui jo *testis* conegui molt be per ternirlo de antes tractat, y lo viu, que estava dret portant una Capa á mitg muscle tota llarga, y sota de son bras una Corda, y aixi mateix viu, que tenia dit Balcells la cara descolorida, y asustada, y que en lo mateix Sostre, á poca distància del puesto ahont se trobava dit Balcells¹⁶² si trobava fra Joan Obach Religios de Obediencia de dit Convent, y havent jo *testis* dit, al dit fra Joan Obach,¹⁶³ que aniria, á buscar, una escala, a fi que dit Balcells, y ell¹⁶⁴ poguessen per ella baixar, al que ohi, que dit Balcells¹⁶⁵ me digue no cal que y vaiges, y luego viu jo *testis*, que dit Balcells, dit lo frare tragué la mateixa Corda, que portava sota son bras, y que esta mateixa, la posà en una pedra que fa queixal en la paret de dit Claustro, y¹⁶⁶ agafantse ab ella, viu jo *testis*, que dit Balcells baixà a dit Claustro, y devant la porta de dit Cor, y posat, á dit Claustro, tirá dit Balcells la mateixa corda, deixantla Caurer, á sos peus, y viu jo *testis*, que al acabar de baixar dit Balcells, á dit Claustro, que dit Matheu Vall lo agafá per la trinxa de las calsas, y viu aixi mateix que dit fra Joan, baixá de dit Sostre, agafantse per un forat de la paret, y posá los peus en un taburet, que y havia en dit Claustro, y prop la finestra que dona al pati devant la Iglesia de dit Convent, que és lo mateix¹⁶⁷ puesto, per ahont jo *testis* Ohi, á dir, al mateix fra Joan, havia pujat, haventhi aportat dit Taburet, y trobantse al mateix temps en dit Claustro, y devant la porta de dit Cor, ahont era dit Balcells, y altres, ohi jo

testis, que dit Pare Prior digué, á dit Balcells, dit lo frare, á picaro, traýdor, brivó,¹⁶⁸ tu me has arruinat. Non tenias prou de haverme robat tantas vegadas. Y ohi jo *testis*, que dit Balcells, respongue, á dit Pare Prior, Pare Prior parlie be sin sab, Vostra Merce es lo brivó, que jo no he vingut assi sino per venjarme de mos agravis, y después haventmen anat jo *testis*, dintre la present Vila, y, á poch rato tornat, á dit Convent y en lo mateix claustro, viu, que dit Balcells, se trobava¹⁶⁹ en dit Claustro, y devant dita porta del Cor, lligat per las mans, al part de darrera, ab una Corda de Sorriaca, y ab la mateixa Corda, que viu jo *testis*, havia dit Balcells baixat, y Ohi, á dir, al dit Matheu Vall, y, á fra Climent Guasch Religios de Obediencia de dit Convent que los dos lo havian lligat, y, á poch rato viu, en dit Claustro al Magnífich Doctor Francisco Anton Copons, Tinent de Corregidor, ab alguna gent armada, y viu que sen entraren, á dita Celda de dit Pare Prior, ahont jo *testis* tambe entri, y havent dit Tinent de Corregidor, y demes,¹⁷⁰ regonegut dita Celda, Viu jo *testis*, que una arquilla, á modo de armari *etc.* explicasse com los altres¹⁷¹ *etc.* que los dos panys lo de dalt y lo de baix se trobavan despanyats, y lo del Calaix del mitg forsejat, y fora lo sobrepany, havent ohit dir, á Joan Fuster Manya de la present Vila, a qui jo *testis* coneix per tenirlo tractat, que era alli present, que los dits panys se havian despanyat ab un ferro dit escarpre petit, y altre de gran,¹⁷² y ohi, á dir, á dit Pare Prior que dita Arquilla li havian robat porció de diners,¹⁷³ y ai mateix havent entrat dit Tinent de Corregidor, y altres, y jo *testis*, en un retiro, que y ha en dita Celda ahont acostume dormir dit fra Climent Guasch, viu jo *testis*, y los referits, que una part del sostre de dit retiro estava arrencada, y fora de son puesto, y trobantse dit Sostre fet ab pots clavadas als travessers de dit retiro, com jo *testis*, ho he vist, Judiqui, y Judicaren los demes, se trobavan presents per haverloslo Ohit dir,¹⁷⁴ que dit Balcells, havia entrat en dita Celda, per dit Sostre havent arrencat dita post. Y luego, havent dit Tinent Corregidor, y altres

¹⁶¹ Interlineat: *veniu*.

¹⁶² Afegit al marge esquerre: *del puesto ahont se trobava dit Balcells*.

¹⁶³ Segueix ratllat: *que se aguardas se aguardas*.

¹⁶⁴ Afegit al marge esquerre: *y ell*.

¹⁶⁵ Segueix ratllat: *me respongue*.

¹⁶⁶ Segueix ratllat: *per ella*.

¹⁶⁷ Repeteix: *mateix*.

¹⁶⁸ Interlineat: *brivó*.

¹⁶⁹ Segueix ratllat: *lligat*.

¹⁷⁰ Interlineat: *y demes*.

¹⁷¹ Anotació escrivial introduïda en el text i subratllada: *explicasse com los altres*.

¹⁷² Afegit al marge esquerre: *petit, y altre de gran*.

¹⁷³ Ratllat: *per los*. Interlineat: *porcio de diners*. Repeteix: *diners*.

¹⁷⁴ Afegit al marge esquerre: *y Judicaren los demes, se trobavan presents per haverloslo Ohit dir*.

ques trobavan en dit Celda, y jo *testis* exit de ella, Viu, que dit fra Joan Obach, aporta una escala, y la¹⁷⁵ Carrega sobre la paret de la Celda Prioral, devant de dit Cor, y viu, que dit Tinent de Corregidor, y altres, pujaren per dita Escala¹⁷⁶ á regoneixer lo sostre de demunt de dita Celda de dit Pare Prior, y, á poch rato¹⁷⁷ baixant de dit sostre Pere Alodes Alguasil de dit Tinent de Corregidor, a qui jo *testis* viu que y havia pujat ab aquell, que a la cofa del barret portava unas paperinas que digueren hi havia porcio de plata, y de quartos, y Oxavos, havent Ohit, que regoneixent dit Sostre, Joan Angel Lopez Escrivent de la present Vila havia enconstrat ditas paperinas, ab dits diners escondidas entre unas fustas, ques trobavan demunt de dit Sostre, y despues de haver baixat de dit Sostre dit Tinent de Corregidor, y demes hi havian pujat, que dit Senyor y altres ab dit Pare Prior sen entraren, á la sua Celda, y Viu jo *testis*, que las paperinas de plata y quartos¹⁷⁸ y Oxavos, que jo *testis* viu, que dit Alodes baixà de dit Sostre, las Contaren en dita Celda, y viu, que y havia differents monedas de plata, y quartos, y oxavos, y ohi al temps se contava dita moneda, que dit Pare Prior, digué que era la mateixa moneda, que li havian presa de dita Arquilla. Y fou public y notori en dit Convent y tal la publica veu y fama en la present Vila que se ha continuat dende dit dia, y se continua de present, que dit Balcells, havia robat al dit Pare Prior porció de diners de dita arquilla,¹⁷⁹ y que havia entrat en dita Celda per dit puesto. També dich, á Vostra Merce, que he Ohit dir publicament, á differents personas, y entre altres, á dit Pare Prior, que quatre differents ocasions sens la dalt dita, havian robat, á dit Pare Prior, differents quantitats de diners, de la mateixa Arquilla, o Armari, que passavan de 200 reals de vuyt, y finalment dich, a Vostra Merce que he Ohit dir, á dit fra Climent Guasch, que en una de ditas Ocasions, li havian despañat una Caixa que tenia en dita Celda, y que de ella li havian prè una paperina de 20 Reals de ardots, havent ohit dir, á dit Pare Prior, y altres Religiosos de dit Convent que dende la segona vegada, que robaren, á dit Pare Prior, est, y los demes Religiosos, sempre havian fet Judici, que dit Balcells, era, qui havia robat, á dit Pare Prior, y fra Climent.

Die 10 presentorum.

Rajmundus Carrenyò Juvenis Spardenerius praesentis Villae Tarregae, aetatis 24 annorum parum etc. citatus etc. cognitus etc. Qui juravit etc.

Interrogatus etc.

Dixit Senyor lo que jo se, y puch dir, a Vostra Merce, sobre lo quem pregunta es que lo dia tretse del Mes de Desembre prop pasat, hora, que seria un quart per las onse horas del mati, á poca diferencia, trobantme jo *testis* en lo Cor de la Iglesia del Convent de Nostra Senyora del Carme, fora, y prop los Murs de la present Vila construït, á poch rato de haverse comensat, á cantar lo Ofici en dita Iglesia qual jo *testis* ohia,¹⁸⁰ viu, que lo Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent, entrá, á dit Cor, y dende ell, cridà, á Llorens Puig Ortola de la present Vila, qui viu jo *testis* que manxava las Manxas del Orgue, se troba en dit Cor, qual viu tocava lo Reverent Pare fra Matheu Subielos Religios de dit Convent al temps se cantava dit Offici, y¹⁸¹ ohi, que dit Pare Prior, digue á dit Llorens, Llorens, Llorens, veniu, en vista del que, viu jo *testis* que dit Pare Prior isque de dit Cor¹⁸² y ab ell dit Llorens Puig, y, á poch rato de haver eixit dit Pare Prior y Llorens Puig de dit Cor per la porta de ell, per la qual se va al claustro de dalt de dit Convent haventme jo *testis* quedat, á dit Cor, y vist, que la gent se trobava á dita Iglesia ohint dit Offici se albaratavan, y que molts sen entravan per la porta del Claustro de baix de dit Convent que dona á dita Iglesia, Isqui jo *testis* ab altres de dit Cor, y men ani, á dit Claustro de dalt, y dende ell, devant una porta, per la qual se va, á dit Cor viu, que demunt del Sostre de la Celda Prioral de dit Convent si trobava Joseph Balcells Pages de la present Vila, dit lo frare, estantse dret, ab una Soga en las mans, que la desambulicava, qual viu tenia sa Cara molt descolorida y assustada, al qual conegui molt be per tenirlo de antes tractat, y, á poch rato viu tambe á fra Joan Obach Religios de Obediencia de dit Convent, que isque, demunt de dit Sostre, y, á poca distancia de ahont se trobava dit Balcells, y Ohi jo *testis*, que dit Pare Prior dende dit Claustro de dalt¹⁸³ y devant dita porta del Cor, digué, á dit Balcells, trobantse encara

¹⁷⁵ Segueix ratllat: *posa en dit.*

¹⁷⁶ Afegit al marge esquerre: *per dita Escala.*

¹⁷⁷ Segueix ratllat: *baix havent.*

¹⁷⁸ Interlineat: *y quartos.*

¹⁷⁹ Afegit al marge esquerre: *de dita arquilla.*

¹⁸⁰ Afegit al marge esquerre: *á poch rato de haverse comensat, á cantar lo Ofici en dita Iglesia qual jo testis ohia.*

¹⁸¹ Segueix ratllat: *li digue.*

¹⁸² Interlineat: *Cor.*

¹⁸³ Interlineat: *de dalt.*

demunt dit Sostre de la Celda Prioral, á brivó tu me has arruinát, al que ohi, que dit Balcells li respongué, Pare Prior, mire com parle, que assi no ỹ ha ningun brivó, ỹ veige Vostra Merce si es lo brivó, que¹⁸⁴ assò es tentacions, que lo demoni me ha donat per venjarme de Vostra Merce, ỹ á poch rato viu jo *testis*, que dit Balcells enbolicá la mateixa corda, que li viu aportava en sas mans, en una pedra, que fa queixal, á la paret de dit Claustro á la part que mire, á dit Cor, ỹ que se agafá ab ella per las mans, ỹ baixá per ella, á dit Claustro, ỹ devant dita porta del Cor, ỹ haventme jo *testis* ausentat, de dit puesto, ỹ tornat, á poch rato en ell, viu, que un home, qual nol conegui, si sols ohi dir, que era natural de Barcelona, que tenia, á dit Balcells per la trinxa de las Calsas, en lo mateix Claustro, ỹ devant dita porta del Cor, ỹ, á poch rato viu, que dit Balcells se trobava lligat ab una corda de Sorriaca, ỹ ab la mateixa Corda, que de antes li havia vist ab las mans ỹ, á poch rato viu,¹⁸⁵ que en dit Claustro vingué lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila,¹⁸⁶ qui ab molts altres, viu, que entravan, a la Celda de dit Pare Prior, ahont tambe jo *testis* entri al mateix temps, ỹ viu que regoneixent dit Tinent de Corregidor dita Celda, encontraren las portas de una arquilla, á modo de armari, ques trobava en dita Celda, ỹ Ohi que dit Pare Prior digué que las hi havian despañadas ỹ que de alli havian robat uns diners,¹⁸⁷ ỹ aixi mateix havent entrat los referits Tinent de Corregidor ỹ altres, ỹ jo *testis*¹⁸⁸ en un retiro se troba en dit Celda, ahont ohi dir hi dormia fra Climent Guasch Religios de Obediencia de dit Convent viu, que al Sostre de demunt de dit retiro, hi havia un forat ỹ ohi, á dir, á dit Pare Prior, que de alli havian desclavat una post ỹ que per alli havia baixat dit Balcells, á robarlo, havent jo *testis* fet lo judici, que dit Balcells havia baixat, á dita Celda, per dit puesto, haventho tambe ohit dir, á differents se trobavan en dita Celda, ỹ despues havent eixit de dita Celda viu, que havian posat una escala, carregada sobre la paret de dita Celda Prioral, ỹ devant dit Cor, ỹ que per ella pujà dit Tinent Corregidor, Pere Alodes Aguasil Joan Angel Lopez Escrivent ỹ altres, á dit Sostre, demunt dita Celda de dit Pare

Prior, a fi, segons alli mateix se digué, de regonerlo, per veure, si se encontraria cosa, com en efecte al baixar de dit puesto per la mateixa Escala, dit Pere Alodes, viu, que est en la cofa de un sombrero tenia¹⁸⁹ en sas mans, hi havia unas paperinas, que ohi digueren hi havia porció de plata, ỹ porcio de quartos, ỹ Oxavos, ỹ que ditas paperinas las havían encontradas demunt de dit Sostre escondidas¹⁹⁰ entre unas¹⁹¹ fustas, se trobavan en ell, ỹ fou publich, ỹ Notori, ỹ tal publica veu ỹ fama, que se continua en la present Vila, dende dit día ỹ se continua de present que dit Joseph Balcells dit lo frare, havia robat porció de diners, á dit Pare Prior de dita sa Celda,¹⁹² ỹ que havia abaixat, á ella per dit forat del Sostre de dit retiro.

[7]

Die 11 presentorum.

Joseph Fabrega Pages de la present Vila de edad de 37 anys poch etc. citatus etc. cognitus etc. qui juravit etc.

Interrogatus etc.

Dixit Señor lo que jo se ỹ puch dir, a Vostra Merce sobre lo quem pregunta es que lo dia 13 del Mes de Desembre prop passat, hora que seria un quart de onse, á poca differència, trobantme jo *testis*, en la Iglesia del Convent de Nostra Senyora del Carme fora, ỹ prop los Murs de la present Vila, ohint lo Ofici, se cantava, en dita Iglesia, viu, que fra Climent Guasch Religios de Obediencia de dit Convent se trobava en la Sachristia de dita Iglesia, ỹ devant una porta, que hix, á dita Iglesia, ỹ dende ella, ohi jo *testis*, que dit fra Climent cridá, ab veus altas, si be no pogui compendrer lo que digué, en vista del que jo *testis* men entri per la porta, que de dita Iglesia hix al Claustro baix de dit Convent ỹ men pugí, al claustro alt del mateix, ỹ dende ell, viu, que demunt del Sostre de la Celda Prioral de dit Convent ỹ devant la porta per la qual se entra al Cor si trobava Joseph Balcells Pages de la present Vila, dit lo frare, que estava dret ỹ ab una Corda en las mans, qual jo *testis* conegui molt be per tenirlo de antes tractat, ỹ que demunt del mateix Sostre ỹ, á poca distància de ahont viu se trobava dit Balcells, viu tambe, que ỹ era fra Joan Obach Religios de Obediencia

¹⁸⁴ Segueix ratllat: *jo*.

¹⁸⁵ Afegit al marge esquerre: *que dit Balcells se trobava lligat ab una corda de Sorriaca, ỹ ab la mateixa Corda que hantes li havia vist ab las mans ỹ, á poch rato viu.*

¹⁸⁶ Segueix ratllat: *ab alguna gent armada.*

¹⁸⁷ Afegit al marge esquerre: *ỹ que de alli havian robat uns diners.*

¹⁸⁸ Afegit al marge esquerre: *los referits Tinent de Corregidor ỹ altres, ỹ jo testis.*

¹⁸⁹ Ratllat: *aportava*. Interlineat: *tenia*.

¹⁹⁰ Interlineat: *escondidas*.

¹⁹¹ Segueix ratllat: *paperinas*.

¹⁹² Afegit al marge esquerre: *de dita sa Celda.*

de dit Convent y al mateix temps, viu, que, á dit Claustro alt y devant dita porta del Cor, si trobava lo Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent qual viu se trobava molt desconsolat,¹⁹³ y me apar, y tinch per cert Ohi jo *testis*, que dit Pare Prior digué á dit Balcells, trobantse encara demunt dit Sostre, algunas paraulas, sobre si lo havia robat, que ab certesa nom recorde lo que li digué, com ohi, que dit Balcells li respongué Pare Prior mire com parle, que jo no he vingut assi, sino per venjarme de mos agravis, y¹⁹⁴ haventme jo *testis* apartat de dit puesto, y, á poch rato tornat, á ell, viu que dit Balcells¹⁹⁵ havia baixat de demunt dit Sostre y que se trobava en dit Claustro, y devant dita porta del Cor, y ohi, que digueren havia baixat de dit Sostre, dit Balcells, havent est enbolicat una corda, que ell mateix portava, en una pedra, que fa queixal á la paret de dit Claustro, á la part de dit Cor, y haventse agafat ab ella per sas mans, baixa, en dit puesto, que jo *testis* lo viu, y, á poch rato viu que dit Balcells lo havian lligat, y havent jo *testis* entrat, á la celda de dit Pare Prior, y en un retiro, ques trobe en dita Celda, que del Sostre de est retiro, ques trobe fet de pots clavadas als travessers de dit retiro, viu se trobava desclavada una post, y trobantse, ab mi *testis* en dit retiro differentes personas, feren estos Judici, com diguesen, y jo *testis* lo fiu tambe, que dit Balcells havia entrat, á dita Celda per dita obertura, per a robar porcio de diners, que dit Pare Prior tenia en una arquilla tenia dit Pare Prior en dita Celda, y fou publich, y notori y tal la publica veu y fama en la present Vila, que se ha continuat dende dit dia y se continua de present, que dit Balcells entrá, á dita Celda de dit Pare Prior, per dit Sostre, y per dita Obertura, y que dita arquilla li havia robat porció de diner.

[8]

Dicto die.

Lo Doctor en medecina Joseph Pinyol de edat de 25 anys complerts, *citatus etc. Cognitus etc. qui juravit etc. in manu et posse etc. Interrogatus etc.*

Dixit Señor lo que jo se, y puch dir, a Vostra Merce sobre lo quem pregunta es que lo dia tretse del Mes de Desembre prop passat, tocadadas las deu horas del mati, á poca diffe-

rencia, trobantme jo *testis* en la Cuyna del Convent de Nostra Senyora del Carme fora, y prop los murs de la present Vila, en compaña del Reverent Doctor Ramon Viala prevere, y fra Climent Guasch Religios de Obediencia de dit Convent compregui que dit fra Climent, se trobava algo trist, a qui preguntí, que era lo que tenia, y ohi que dit fra Climent me respongué, que vol que tinga si han tornat, á robar al Pare Prior, y¹⁹⁶ á poch rato,¹⁹⁷ trobantnos los tres en dita Cuyna ohirem una veu, que deya, al hort al hort, que se escape lo lladre, y conegui jo *testis* molt be que era la veu del Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent per tenirlo de antes tractat¹⁹⁸ en vista de las quals veus, jo *testis* y dits Doctor Viala y fra Climent hisquerem de dita Cuyna y nos encaminarem, al hort de dit Convent y posats en ell verem que dit Pare Prior se trobava en lo claustro alt de dit Convent, y Inclinat sobre la paret de dit Claustro, que done, á dit hort, y Ohi que dit Pare Prior mos digué que tinguessen cuýdado, que no se escapas lo lladre, y que no nos moguesen de alli, a qui jo *testis* responguí, que no tingués temor, que no mos escaparia, y que encara no havian vist dit lladre, y, a poch rato, haventse dit Pare Prior retirat de dit puesto, trobantnos encara los tres detinguts en dit hort, verem que dit Pare Prior, torná, á eixir, á dita paret, que dona, á dit hort, y Ohi que dit Pare Prior mos digué jas poden retirar que fra Joan ja te lo lladre, en vista del que los tres mos retirarem de dit hort, y jo *testis* men pugí, per la escala principal de dit Convent al claustro alt de ell, y dende dit escala viu, á dit Pare Prior, ques trobava en dit Claustro, y devant dita escala, y Ohi quem digué, ab una veu llastimosa repetidas vegadas es lo frare, es lo frare, ab las quals veus compregui, que era Joseph Balcells Pages de la present Vila, dit lo frare, per haver estat Ortola de dit hort, y tenirlo ben conegut, y tractat, y Ohit que de sobrenom li deyan comunment lo frare, y luego jo *testis* ab dit Pare Prior mos encaminarem, á la part del Claustro de devant del Cor de dit Convent y viu, que en dit Claustro, y devant dita porta, si trobava dit Joseph Balcells, dit lo frare a qui conegui molt be, y se estava dret, y que tenia serca sos peus una Corda, y que al seu costat si trobava, Matheu Vall Ortola de Barcelona, qui viu lo

¹⁹³ Afegit al marge esquerre: *qual viu se trobava molt desconsolat.*

¹⁹⁴ Segueix ratllat: *á poch rato.*

¹⁹⁵ Segueix ratllat: *se trob.*

¹⁹⁶ Segueix ratllat: *al mateix.*

¹⁹⁷ Segueix ratllat: *viu, que á dita Cuyna, arribá lo Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent, á qui conegui molt be per tenirlo tractat, y viu se trobava molt desconsolat, y posat en dita veýent lo á dita forma procuri jo testis á aconsolarlo y dit.*

¹⁹⁸ Afegit al marge esquerre: *per tenirlo de antes tractat.*

tenia, per darrera, y alli mateix Llorens Puig hortolá de la present Vila,¹⁹⁹ havent vist, que tenia sa Cara descolorida, y molt assustada, havent vist tambe que en una de sas mans, que nom recorde qual era, a la part superior de ella, tenia part de sa pell²⁰⁰ arrencada ab sanch ab differentes parts de dita sa ma, y que part de dit Sanch jas trobava seca, y en altres parts anava xarrant, havent vist, que dit Balcells prengué algunas taranyas se trobavan en la paret de dit Claustro, y que se las posá, ell mateix en ditas parts, detras de ahont encara li xorrava dita Sanch, y, á poch rato de haver arribat jo *testis* ab dit Pare Prior, á dit puesto ahont se trobava dit Balcells, ohi, que dit Pare Prior li digué, á brivo, picaro, traýdor tu me has arruinat, non tenias prou de haverme robat tantas vegadas, que sempre me he pensat, que erets tu, al que Ohi, que dit Balcells, dit lo frare, li respongué, Pare Prior, mire com parle, ab altres paraulas mal sonans que de present nom recorden, y ohi tambe que dit Balcells li digue que ell no havia vingut alli sino per venjarse de sos agravis, y, á poch rato, haventse apartat de dit puesto dit Pare Prior,²⁰¹ viu, que dit fra Climent Guasch, pujá, á dit claustro una corda de sorriaca qual viu la aportava en sas mans, y que se acostá, ahont dit Balcells se trobava, y ohi, que dit fra Climent²⁰² digué, á dit Balcells, frare, donam la ma, y viu, que dit Balcells, sens fer la menor resistencia, li doná una de sas mans, y que dit fra Climent lo comensá, á lligar per sas mans, á part darrera, ab dita Corda de Sorriaca, al que viu tambe li ajudá dit Matheu Vall, á acabar lo de lligarlo, y despues de lligat ab dita Corda de Sorriaca viu tambe, que lo lligaren, ab la mateixa Corda, que jo *testis* viu, tenia serca sos peus, havent ohit dir, á dits Matheu Vall, y Llorens Puig, que dit Balcells havia baixat de demunt del Sostre de la Celda Prioral de dit Convent que done, á dit Claustro, havent posat dita Corda, en una pedra, que fa queixal, á la paret de dit Claustro, á la paret de dit Cor, y que agafantse per las mans, ab dita Corda, baixa per ella, à dit Claustro, y despues, á poch rato de trobarse dit Balcells lligat, dit Pare Prior, me crida, y me digué,²⁰³ vingué, que veurá per ahont, me ha entrat lo lladre,

á la Celda, y com me ha despanyat los panys de una arquilla, com en effecte dit Pare Prior, y jo *testis* entrarem, á la sua Celda, que dona á dit Claustro, y en un retiro, ques trobe en ella, ahont viu hi havia un llit parat, quem digué hi dormia dit fra Climent, viu, que en lo sostre de demunt de dit retiro, qual viu, se troba fet ab pots clavadas, en los travessers de dit retiro, si trobava una post desclavada y apartada de dit Sostre, y dit Pare Prior me digué, que dit Balcells dit lo frare no havia pogut entrar, á dita Celda, sino per dita Obertura, respecte que havia tingut ben tancada las portas y finestras de dita sa Celda, y aixi mateix viu, que una arquilla, á modo de armari explicasse *etc.*²⁰⁴ ques trobava á dita Celda, y viu, que las portas de dalt y baix se trobavan Obertas, y despañats los dos panys de ellas, y viu que lo paný de dit Calaix del mitg se trobava forcejat, y fora lo sobrepaný, y ohi que dit Pare Prior me digué, que de dita arquilla li havian prés porció de diner que nos recorde la quantitat fixa, si que y havia porció de plata, ardits, quartos, y oxavos, y que part de diners procehian de un quitació de un Censal que poch temps antes havian fet á dit Convent, y, a poch rato, viu que, á dit Claustro alt, vingué lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons, Tinent de Corregidor de la present Vila, ab differentes altres, y viu, que dit Tinent de Corregidor, lo Doctor Ramon Terez Notari y altres regonegueren dita Celda, ahont jo *testis* me trobava present, y viu, que los referits veren lo mateix que tinch dit me enseñá dit Pare Prior en dita Celda, y después²⁰⁵ havent dit Ramon Terez demanat una Escala, a fi de poder pujar, á regoneixer lo Sostre de demunt de dita Celda, lo que jo *testis* ohi quant la demanava²⁰⁶ y vist quant la portaren y quant la posaren carregada a la paret de la dita Celda Prioral, devant la porta de dit Cor, viu, que per ella sen pujá demunt²⁰⁷ dit Sostre, y altres que eran alli presents y despues, á poch rato ohi á dir, que havent regonegut dit Sostre, encontraren, entre unas fustas, ques trobavan alli, escondidas unas paperinas ab porció de²⁰⁸ monedas de plata, ardits, y quartos, y Oxavos, y fou publich y notori y tal la veu, y fama publica, que se ha continuat dende dit dia, y se continua de present, que

¹⁹⁹ Afegit al marge esquerre: *y que al seu costat, si trobava Matheu Vall Ortola de Barcelona, qui viu lo tenia, per darrera, y alli mateix Llorens Puig hortola de la present Vila.*

²⁰⁰ Interlineat: *sa pell.*

²⁰¹ Afegit al marge esquerre: *haventse apartat de dit puesto dit Pare prior.*

²⁰² Segueix ratllat: *prengue per las.*

²⁰³ Segueix ratllat: *si volia entrar á veurer.*

²⁰⁴ Nota escrivall inserida al text i subratllada: *explicasse.*

²⁰⁵ Segueix ratllat: *viu que por.*

²⁰⁶ Segueix ratllat: *viu que dit Terez ten.*

²⁰⁷ Ratllat: *a.* Interlineat: *demunt.*

²⁰⁸ Segueix ratllat: *plata.*

dit Balcells havia robat, á dit Pare Prior, dita porció de diner, que se havian enconrat demunt de dit Sostre, y que havia entrat á dita Celda, per la Obertura de ahont vint jo *testis* desclavada, y apartada dit post del Sostre de dit retiro.²⁰⁹ Tambe dich, á Vostra Merce que he ohi, á dir publicament, y entre altres, á dit Pare Prior, y altres Religiosos de dit Convent, que en quatre altres ocasions differents, sens la dalt dita havian robat, á dit Pare Prior, y de la mateixa arquilla dalt dita posada en dita sa Celda, passats de 200 Reals de vuýt á poca diferencia, y que en totes las dalt ditas ocasions se feu judici per dit Pare Prior, y demes Religiosos de dit Convent que dit Balcells dit lo frare, havia robat, á dit Pare Prior ditas quantitats, pues essent est dit Balcells un home pobre, vivia sens treballar.

[9]

Dicto die.

Salvator Escrivã agricola praesentis Villae, aetatis 33 annorum etc. parum etc. citatus etc. Cognitus etc. qui juravit etc.

Interrogatus etc.

Dixit Señor lo que jo se y puch dir, a Vostra Merce sobre lo quem pregunta es que lo dia tretse del Mes de Desembre prop passat hora que seria entre las deu y onse horas del mati, eixint²¹⁰ jo *testis* en lo portal del Carme de la present Vila, vas ohir, que en lo Convent de Nostra Senyora del Carme de la present Vila hi havian enconrat un lladre, que havia robat de la Celda del Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent porció de diner, en vista del que jo *testis* me encamini, á dit Convent, y antes de arribar á ell, preguntant, a algunas personas se trobavan en lo pati de devant, de dit Convent, si dit lladre era de la present Vila, ohi me respongueren, que si, y que era Joseph Balcells, dit lo frare, y havent entrat, á dit Convent y pujat al Claustro alt de ell, viu, que en dit Claustro, y devant una porta per la qual se va al Cor de la Iglesia de dit Convent si trobava dit Joseph²¹¹ Balcells Pagés de la present Vila,²¹² dit lo frare, al qual conegui molt be per tenirlo de antes tractat,²¹³ estantse dret, y que se trobava lligat, y, á poch rato, trobantme jo *testis* en dit

Claustro, y cerca la porta de la Celda de dit Pare Prior, viu, que en dit Claustro, y serca de mi *testis* si trobava lo Magnífich Francesch Anton Copons, Tinent de Corregidor de la present Vila y lo Doctor Ramon Terez Notari de la present Vila, y ohi, que dits Tinent de Corregidor y Ramon Terez me digueren²¹⁴ quels seguissa, per fer testimoni, y lo mateix ohi que digueren, á Joan Angel Lopez Escrivent de la present Vila, y despues viu, que dits Senyors entraren, en dita Celda de dit Pare Prior, y jo *testis*, y dit Lopez entrarem, ab ells, y verem, y ferem testimoni, com se regoneixia dita Celda, y viu, que una arquilla, á modo de Armari *etc.* explicasse,²¹⁵ se trobava en dita Celda, las dos portas de dalt y baix, se trobaven Obertas, y despañats los dos panys, forcejat lo del calaix del mitg, y fora lo sobrepany,²¹⁶ y ohi jo *testis*, que dit Pare Prior, qual viu alli present digue que de dita arquilla li havian robat porció de diners que y tenia.²¹⁷ Y al mateix temps, entraren dits Tinent de Corregidor y Ramon Terez, jo *testis*, y dit Lopez, á regoneixer un retiro ques trobe en dita Celda, ahont verem, y viu jo *testis*, que del sostre se trobe demunt dit retiro fet de pots clavadas als travessers de dit retiro, se trobava arrencada, y apartada de son lloch, una post per la obertura de la qual ohi, á dir jo *testis* havia entrat dit Balcells, á dita Celda, per robar de dita arquilla dita porció de diners, y jo *testis* fiu lo mateix judici, y luego seguint jo *testis*, á dit Tinent de Corregidor, y Ramon Terez, viu, que aportaren una escala, y la Carregaren sobre la paret de la Celda Prioral de dit Convent y devant dita porta del Cor, y viu, que per ella pujaren dits Tinent de Corregidor, Ramon Terez, Pere Alodes, Aguasil, dit Lopez, jo *testis* y altres, demunt dit Sostre de la Celda de dit Pare Prior y havent regoneixent²¹⁸ aquell, havent jo *testis* alsat unas fustas ques trobavan á poca distancia de demunt dit Sostre de dita Celda de dit Pare Prior, y trobantse dit Lopez al costat de mi *testis*,²¹⁹ mirant tambe dit Lopez, si entre ditas fustas se encontraria alguna cosa ohi, que est digue, assi son los diners, com en effecte, havent mirat jo *testis* al puesto ahont digué dit Lopez se encontravan dits diners, viu, que

²⁰⁹ Afegit al marge esquerre: *á dita Celda, per la Obertura de ahont vint jo testis desclavada, y apartada dit post del Sostre de dit retiro.*

²¹⁰ Ratllat: *trobantme*. Interlineat: *eixint*.

²¹¹ Interlineat: *Joseph*.

²¹² Interlineat: *Pagés de la present Vila*.

²¹³ Afegit al marge esquerre: *al qual coneguí molt be per tenirlo de antes tractat.*

²¹⁴ Interlineat: *me digueren*.

²¹⁵ Anotacio escrivál interlineada: *explicasse*.

²¹⁶ Afegit al marge esquerre: *forcejat lo del calaix del mitg, y fora lo sobrepany.*

²¹⁷ Segueix ratllat: *ab especies de moneda de plata, quartos y oxavos y ardit.*

²¹⁸ Ratllat: *regonegut*. Interlineat: *regoneixent*.

²¹⁹ Segueix ratllat: *ohi que*.

entre ditas fustas, y al²²⁰ altre Cap de ellas, del que jo havia alsat se encontravan escondidas quatre²²¹ paperinas, y haventho ohit dits Tinent de Corregidor, Ramon Terez y Pere Alodes, viu se acostaren tots, y veren ditas paperinas en dit puesto, en vista del que viu, que dits Terez Lopez y Alodes alsaren ditas paperinas, y las posaren en la cofa del Sombrero aportave dit Alodes, y despues havent acabat de regoneixer dit Sostre, viu com los dits Tinent de Corregidor, Ramon Terez, Alodes, y Lopez²²² sen tornaren, á baixar y jo *testis* los segui, y baixarem tots per la mateixa Escala haviam pujat, y luego de haver baixat, á dit Claustro, trobantse dit Pare Prior en ell, viu, que dit Pare Prior se mirà ditas paperinas, aportava dit Alodes en la Cofa de son Sombrero, y las mateixas, que com tinch dit encontrarem en dit puesto, y Ohi que dit Pare Prior digué que ditas paperinas eran las que li havian robat de dita sa celda, y luego dit Tinent de Corregidor, Pare Prior, Terez, Alodes Lopez, y jo *testis* mon entrarem, á dita Celda de dit Pare Prior y viu, que demunt de una taula hi havia en lo Tarrat de²²³ dita Celda se contaren las monedas, que y havia en ditas quatre paperinas, y viu, que en una de ellas hi havia vint Reals ab ardit, en altre un Real de vuyt ab²²⁴ quartos, y Oxavos, en altra trenta y dos quartos, y en altra 32 Dieyioxeros, deu reals de plata castellans, y sis vint y huns diners de moneda redona, y al temps, que jo *testis* viu se contavan ditas monedas, trobantse entre dit Pare Prior ohi, que est torná á dir, que eran los diners li havian robat, y que fou publich, y notori en la present Vila, y tal la publica veu, y fama en la present Vila, que se ha continuat dende dit dia, y se continua de present que dit Balcells dit lo frare, havia robat de dita Celda dits diners, que tinch dalt referits, &, y que entrà á dita Celda per la Obertura de dit retiro com dalt tinch dit.

[10]

Die 13 presentorum.

Petrus Alodes Algutsirius, aetatis 35 annorum parum etc. citatus etc. cognitus etc. qui juravit etc. Interrogatus etc.

Dixit Señor lo que jo se, y puch dir, a Vostra Merce sobre lo quem pregunta, es que lo

dia 13 del Mes de Desembre prop passat, hora que seria entre las 10 y 11 del mati, trobantme en la plassa major²²⁵ de la present Vila, Ohi quem digueren, que en lo Convent de Nostra Senyora del Carme fora y prop los murs de la present Vila, hi havian encontrat un lladre, en vista del que luego me encaminí á dit Convent y pugí al Claustro alt de aquell, ahont, y devant la porta del Cor de la Iglesia de dit Convent viu, si trobava, Joseph Balcells, dit lo frare pagés de la present Vila, que estava dret, y lligat per las mans, á part darrera, qual conegui molt be per tenirlo de antes tractat,²²⁶ y viu tenia la Cara descolorida, y asustada, y posat jo *testis* en dit Claustro ohi, á dir, á a differentes personas, se trobavan alli, que dit Balcells dit lo frare havia robat porció de diners de una arquilla, y una Caixa, que lo Reverent Pare fra Agusti Nuet Prior de dit Convent tenia en la sua Celda, y que havia entrat á ella per lo sostre de un retiro de la mateixa Celda,²²⁷ y trobantse en dit Claustro lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila, me digué pujàs ab ell, demunt del Sostre de dita Celda, á fi de regoneixer si se encontrarian los diners, que dit Balcells havia robat de dit Pare Prior, com en efecte, dit Tinent de Corregidor, Ramon Terez Notari Joan Angel Lopez Escrivent y Salvador Escrivá Pagés de la present Vila, viu que per una escala havian posat en dit Claustro carregada sobre la paret de la²²⁸ Celda Prioral de dit Convent, y devant dita porta del Cor, pujaren demunt²²⁹ dit Sostre, ahont jo *testis* pugí tambe ab tots los referits, y altres, y tots posats demunt dit Sostre regoneixent aquell, viu, que dit Salvador Escrivá, alsà unas fustas se trobavan molt serca dit Sostre, y al alsar aquellas dit Escrivá, Ohi que dit Lopez Escrivent digué assi son los diners, y haventme acercat jo *testis*, ab tots los demés nos trobavan en dit puesto, ahont dit Joan Angel Lopez, digue eran los diners, viu jo *testis*, que al cap de las fustas, que dit Escrivá havia alsat si trobavan quatre paperinas, quals luego las alsaren de dit puesto, y viu las posaren en la Cofa del sombrero, que jo *testis* aportava, y havent acabat de regoneixer dit Sostre, tots los referits mon baixaren de dit Sostre, per la mateixa escala, y al baixar jo *testis* ab dit

²²⁰ Segueix ratllat: *un cap.*

²²¹ Ratllat: *unas*. Interlineat: *quatre*.

²²² Segueix ratllat: *y jo testis*.

²²³ Afegit al marge esquerre: *en lo Tarrat de*.

²²⁴ Interlineat: *vuyt ab*.

²²⁵ Interlineat: *major*.

²²⁶ Afegit al marge esquerre: *qual conegui molt be per tenirlo de antes tractat*.

²²⁷ Afegit al marge esquerre: *y que havia entrat á ella per lo sostre de un retiro de la mateixa Celda*.

²²⁸ Interlineat: *paret de la*.

²²⁹ Ratllat: *á regonex*. Interlineat: *demunt*.

Sombrero en las mans, portant en la cofa ditas quatre paperinas, trobantse en dit Claustro, y cerca dita Escala dit Pare Prior, viu, que est se mirá ditas paperinas, y Ohi que dit Pare Prior digué, que eran las mateixas paperinas dels diners li havian robat, y luego de haver baixat²³⁰ tots los referits de dit Sostre, dits Tinent de Corregidor, Ramon Terez, Joan Angel Lopez, Salvador Escrivá, jo *testis*, y dit Pare Prior, mon entraren en dita sa Celda, portant jo ditas paperinas en la Cofa de dit Sombrero, y posat en dita Celda, y en lo Tarrat de ella demunt de una Taula se trobava en dit Tarrat, posí jo *testis* ditas 4 paperinas,²³¹ y viu que dit Ramon Terez en presencia de dits Tinent de Corregidor, Pare Prior, Lopez, y Escrivá, y jo *testis*, contà las monedas hi havia en ditas 4 paperinas, y viu, que en una de ellas hi havia Vint reals de ardots, en altre un Real de vuýt ab quartos, y Oxavos, en altra 32 quartos, y en altra 32 desioxeros, deu reals de plata Castellans, y 6 vint y huns de moneda redona, y al contar ditas monedas, Ohi, que dit Pare Prior digué, que eran los mateixos diners, que dit Balcells dit lo frare li havia robat, y posat en dita Celda viu jo *testis*, que una arquilla, á modo de armari *etc.* explicasse²³² *etc.* las ditas dos portas de dalt y de baix, se trobavan ober-tas, y sos respectius panys despanyats que conegui se havia fet ab alguns ferros,²³³ y aixi mateix havent entrat en un retiro se trobe en dita Celda, viu, que del Sostre se troba demunt de dit retiro, que es fet de pots clavadas als Caýrats travessers de dit retiro, una de ditas pots, se trobava desclavada y apartada de son puesto, y luego fiu Judici, que dit Balcells dit lo frare, havia entrat en dita Celda per robar ditas quantitats,²³⁴ per dit Sostre, y per ahont se trobava desclavada, y apartada dita post, y luego, fou publich, y notori, en dit Convent, y tal la publica veu y fama, que se ha continuat en la present Vila dende dit dia, y se continua de present, que dit Balcells, dit lo frare, havia robat ditas quantitats, de dita Celda, de dit Prior, y que, á ella havia entrat, per dit puesto de ahont se trobava desclavada dita post.

Molt Reverent Señor.

A noticia del procurador fiscal de la Curia de Vostra Reverencia, essent veu, y fama publica,²³⁵ ha previngut que Joseph Balcells, Pagés de la present Vila de Tarrega dit per sobre nom lo frare, poch temerós de Deu, y de la²³⁶ correccio de Vostra Reverencia no dubtà²³⁷ lo dia 13 de Desembre prop passat, entre las 9 y deu horas del mati en cometre crim de Sacrilegi, ço es entrar en una²³⁸ Celda del Convent, de Nostra Señora del Carme fora, y prop los murs de dita present Vila construït, en la qual de present habita,²³⁹ y de molt temps, á esta part ha habitat lo Reverent Pare fra Agustí Nuet Prior de dit Convent, y que per entrar, á dita Celda, pujá demunt del Sostre de ella, qual se troba fet de pots clavadas als caýrats travessers de dita Celda, y que ab violencia desclavá y arrencá una de las pots de dit Sostre. Y que despues de haver dit Balcells entrat, á dita Celda,²⁴⁰ ab violencia y ab alguns ferros²⁴¹ Obri dos portas, de una arquilla, á modo de Armari de fusta, tenia dit Pare Prior en aquella, tancantse dita arquilla²⁴² ab dos portas una en lo alt, y altra en lo baix de ella,²⁴³ ab un calaix gran al mitg, que divideix ditas dos portas, havent despanyat los panys ab que respectivament se tancavan cada una de ditas dos portas, y forsejat lo paný ab ques tanque dit Calaix del mitg de dita arquilla, y arrencant lo escut, ó Sobrepany de aquell. Y que de dintre dita arquilla robá 8 lliures 7 sous 2 diners ab diferents especies de moneda de plata, ardots, y quartos, y Oxavos, quals procehian de una quitació de censal, que pochis dias antes, se havia fet, á dit Convent. Y aixi mateix, que Obri una Caixa tenia dit Pare Prior en dita Celda, havent dit Balcells robat de ella una paperina de un real de vuýt ab quartos, y oxavos. E com tot lo referit constará de la informació, que se ofereix. E com semblant delictes,²⁴⁴ tant per haverse comés en lloch Sagrat, com per ha-

²³⁰ Segueix ratllat: *de dit sostre*.

²³¹ Segueix ratllat: *demunt*.

²³² Anotació escrival inserida en el text: *explicasse*.

²³³ Afegit al marge esquerre: *que conegui se havia fet ab alguns ferros*. Segueix ratllat al text: *y lo dit paný de dit calaix del mitg forsejat y fora lo sobre lo paný*.

²³⁴ Afegit al marge esquerre: *per robar ditas quantitats*.

²³⁵ Afegit al marge esquerre: *essent veu, y fama publica*.

²³⁶ Segueix ratllat: *correccio*.

²³⁷ Corregeix *ha dubtat* en *dubta*.

²³⁸ Ratllat: *la*. Interlineat: *una*.

²³⁹ Afegit al marge esquerre: *habita*.

²⁴⁰ Segueix ratllat: *tenint dit Pare Prior en ella una*.

²⁴¹ Afegit al marge esquerre: *y ab alguns ferros*.

²⁴² Ratllat: *aquella*. Interlineat: *dita arquilla*.

²⁴³ Ratllat: *dita arquilla*. Interlineat: *ella*.

²⁴⁴ Segueix ratllat: *per ser Sacrilegi*.

verse robat, ditas quantitats, que eran propries de dit Convent y deputadas per menjar, y per lo sustento dels Religiosos de aquell, sia cert, i Indubitat, ser Crim de Sacrilegi, y per consegüent, ser Vostra Reverencia jutge competent per castigar, á dit Balcells, com a Sacrilego, en atencio de haver lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila tret, á dit Balcells Sacrilego de las presons Reals de dita present Vila, y restituhint aquell en lo dit Convent, ahont²⁴⁵ de orde de dit Tinent de Corregidor fou pres, com consta al acte que se exhibeix.²⁴⁶ Per tant, y altrament lo dit procurador²⁴⁷ fiscal, Suplica a Vostra Reverencia que dit Balcells,²⁴⁸ sia punit, y castigat, ab lo castich corresponent, á son delict, y que per la justificacio del qual sia rebuda dita informació tot lo que demane. *Omni modo meliori.*

Altissimus etc. fuit sibi

Fiscus prosecutor

[12]

Die 19 Januarii 1729.

Joseph Susens, y Onofre Vilaplana fusters, y Pere Minguell, y Joan Fuster manýans de edad ço és dit Susens de 50 anýs, Vilaplana 40 anýs, Minguell 40 anýs, y dit Fuster 25 anýs poch *etc.* mediant jurament *etc.* fan relacio, que haventse de Orde de Vostra Merce conferits lo dia present en la Celda *etc.* que en un quarto de ella y serca de un alcovat, se ha trobat una arquilla, á modo de armari *etc.* que los dos panýs de las dos portas de las de dalt, y de baix, se troban despanýats, y casi del tot arrencats, que lo paný del Calaix del mitg se troba forsejat y fora lo sobrepaný, de manera ques veu se ha tret porcio de fusta cerca de dit paný del Calaix, tot lo que, segons las reglas tenen de sos respectius arts Judiquen y tenen per cert esser fet ab violencia y de poch temps ha, y que ses fet ab algun ferro, ques diu escarpre, ó enformador, ó be ab alguna punta de clau gros. Y aixi mateix diuhen y declaren, que en dita Celda, y dins dita alcova, y als peus de un llit se troba en ella, han enconrat una

Caixa de pi oberta, que en lo primer quarto se entra en dita Celda, se ha enconrat altra Caixa de pi, que haventla oberta, se ha vist alguns Senýals en la post de devant serca del paný, y en lo cubertó serca lo sobrepaný, de haverse procurat, á obrir de poch temps ha, y ab violencia, la dita Caixa, ahont han vist entre altrás cosas una²⁴⁹ Imatge de Nostre Senyora del Carme de fusta dorada *etc.* que havent entrat, en un quartet petit de la mateixa Celda, que trau porta, á la primera Sala de dita Celda, han vist que del sostre de demunt de dit quartet, ó retiro, qual han vist se troba fet ab pots clavadas als Traversers de dit retiro, se trobava desclavada una post que passa, del corredor se entra en dit Celda, á dit retiro, y havent los quatre ab asistencia *etc.* pujat demunt del sostre de dit Celda, han vist trobarse fet dit Sostre de demunt dita Celda ab pots clavadas als trassers, y que havent mirat dita post desclavada han vist, que dita post es de llargaria de deu palms de llargh, de ample un palm y mitg, y de grossaria mes²⁵⁰ de mitg quart, y havent attentament mirat lo modo ab ques trobava clavada²⁵¹ dita post han vist,²⁵² que de antes se trobava clavada als dits travessers ab set claus dinals, y Judican, segons las reglas de sos respectius arts, que dita post ses desclavada de poch temps, y que per desclavarla, se hagué de fer gran forsa, y han vist, que al un cap, y altre de dita post se troban Senýals de haverse arrencat ab violencia, com y al un costat de aquella, á cosa de dos palms y tres quarts, se troban tres Senýals, y, á cosa de quatre palms dos Senýals, quals sinch Senýals, Judican per dita rahó *etc.* esser fets, ab escarpre, ó altre ferro semblant. Y que havent regonegut los quatre ab asistencia *etc.* las parets del alt de dita Celda, han enconrat que²⁵³ en una escarda, se troba entre la tapia que done al hort de dit Convent y la paret, que done al pati de devant dit Convent al cantó de una y altra paret, se ha trobat un enformador de ferro de llargaria de un palm, y mitg ab la espiga sens manech, y²⁵⁴ consideran que dit enformador se posà en dit puesto de poch temps ha pues altrament en dit puesto se hauria

²⁴⁵ Segueix ratllat: *per dit.*

²⁴⁶ Afegit al marge esquerre: *en atencio de haver lo Magnífich Doctor Francesch Anton Copons Tinent de Corregidor de la present Vila tret, á dit Balcells Sacrilego de las presons Reals de dita present Vila, y restituhint aquell en lo dit Convent, ahont de orde de dit Tinent de Corregidor fou pres, com consta al acte que se exhibeix* [segueix una paraula de difícil lectura].

²⁴⁷ Segueix ratllat: *fiscal.*

²⁴⁸ Ratllat: *delict.* Interlineat: *Balcells.*

²⁴⁹ Segueix ratllat: *Verge.*

²⁵⁰ Ratllat: *cosa.* Interlineat: *mes.*

²⁵¹ Corregeix *desclavada* en *clavada.*

²⁵² Segueix ratllat: *haverse.*

²⁵³ Segueix ratllat: *al raco.*

²⁵⁴ Segueix ratllat: *que trobantse.*

rovellat, y que á cosa de Sis palms de dit escarda, en la mateixa tapia en un forat de ella, ques diu ragells de la tapia, se ha enconrat una clau de llargaria de un quart, y mitg, que consideran se feu per una Caixa, qual se troba algo rovellada, y luego havent tornat, á regoneixer dita post alsada han vist, que los Sinch Senyals referits etc. son de la mateixa amplaria del cap de dit enformador, y al un cap de dit post, que los Senyals se han fet ab la espiga de dit Escarpre, y despres havent tornat, á baixar, á dita Celda, y ahont se troba dita arquilla, havent mirat los Senyals per ahont se veu haverse despanyat, haventhi posat la espiga de dit enformador, Judican²⁵⁵ haverse despanyat dit paný de la porta alta²⁵⁶ ab dita espiga, per trobarse un Senyal, á cada cantó de paný, y havent tornat, á mirar lo paný de dita porta de baix, han vist, que al mitg del paný, á la fusta se troba un Senyal, y haventhi posat dit enformador per la part del tall, comprenen per dita rahó, per venir just, esser fet ab dit enformador, y lo mateix havent mirat dit Calaix del mitg havent fet la prova ab los Senyals, se troban al costat de dit Calaix, Judiquen esser fet ab dit enformador, y despues havent ab dita clau provat si Obria dita Caixa, han vist, que ha obert, quals escarpre y clau en presencia de dits 4 y dels Testimonis per dit Alodes se ha entregat a dit Doctor Damià Borrás etc. *Testes sunt* Damià Borrás y Mestre Joseph Solsona.

Testes sunt Joseph Calull, Negociant, y Ramon Llobet Pagés.²⁵⁷

Die 19 Januarii 1729 in Conventu Beatae Mariae de monte Carmelo, extra et prope muros dictae Villae Tarregae constructo.

Josephus Sussens, et Onofrius Vilaplana Ligni fabri, [et] Petrus Minguell, et Joannes Fuster Cerdii omnes dictae Villae Tarregae, aetatis prout ipsi respective dixerunt, scilicet dictus Sussens 50 annorum, dictus Vilaplana 40 annorum, dictus Minguell 40 annorum, et dictus Fuster 28 annorum parum etc. Cogniti, á Curia, qui medio juramento per eos respective ad Dominum Deum et eius Sancta quatuor Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, praestito, in manu et posse Reverendi Doctoris Josephi Plens presbiteri, et Rectoris dictae²⁵⁸ Villae, per infirmitatem dicti Reverendi Doctoris Jacobi Joannis Ubach presbiteri, et Decani, Locum et Decani dictae Villae per Organum et Jusephus Sussens fecerunt relationem sequentem.

Señor vuy dia present de Orde y mandato de²⁵⁹

²⁶⁰*Fuit eis lectum et perseverarunt presentibus dicto Administratore Reverendo Doctore Jacobo Joanne Ubach presbitero, et Decano, Magistro Joanne Ignatio Çanou et Riu Cive honorato Barchinonae in dicta Villa populo, eius Consulente, et me Raymundo Jover et Nadal auctoritatibus Apostolica atque Regia Notario publico jam dicta Villa Scriba in his assumpto. Ray*²⁶¹

²⁵⁵ Segueix ratllat: *ser fet*.

²⁵⁶ Afegit al marge esquerre: *de la porta alta*.

²⁵⁷ Afegit al marge esquerre: *Testes sunt Joseph Calull, Negociant, y Ramon Llobet Pagés*.

²⁵⁸ Ratllat: *praesentis*.

²⁵⁹ El text s'interromp abruptament.

²⁶⁰ A partir d'aquí, el text que segueix figura escrit a la meitat dreta del foli.

²⁶¹ El text continua amb el que sembla un intent de signatura per part de Ramon Jover i Nadal, i després s'interromp abruptament.

